

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**KOLAJ TEKNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN RESİM YAPMA
BECERİLERİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hakan AKKUŞ

Malatya-2024

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

KOLAJ TEKNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN RESİM YAPMA
BECERİLERİNE ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hakan AKKUŞ

Danışman: Doç. Dr. Derya ŞAHİN

Malatya-2024

KABUL ONAY

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

KOLAJ TEKNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN RESİM YAPMA BECERİLERİNE ETKİSİ

DANIŞMAN

DOÇ. DR. DERYA ŞAHİN

HAZIRLAYAN

HAKAN AKKUŞ

Jürimiz tarafından 17.07.2024 tarihin de yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez oybirliği /oyçokluğu ile başarılı bulunarak Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim İş Eğitimi Bilim Dalı Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı

İmza

1. Doç. Dr. Derya ŞAHİN (Danışman)

.....

2. Doç. Dr. Bülent POLAT

.....

3. Dr. Öğretim Üyesi Münire Merve YAĞCI TURAN

.....

ONAY

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

.....

Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Derya ŞAHİN' in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Kolaj Tekniğinin Öğrencilerin Resim Yapma Becerilerine Etkisi ” başlıklı çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Hakan AKKUŞ

ÖNSÖZ

Kolaj tekniğinin öğrencilerin resim yapma becerilerine etkisi belirlemek üzerine yapılan bu araştırma süreci içinde, tezimin her aşamasında hoşgörüsü, sabrı, bilgi ve birikimi ile desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam sayın Doç. Dr. Derya ŞAHİN'e teşekkürlerimi sunarım. Lisansüstü eğitimim boyunca akademik anlamda üzerimde emeği olan tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Çalışmanın yazım kurallarında yardımcı olan Türkçe öğretmeni Mehmet YILMAZ'a tezin her aşamasında akademik yönden katkı sunan arkadaşlarım Müjgan ÖZBEN ve Ebubekir AYDIN'a katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Sevgiyle ve sabırla bana her zaman ve her konuda destek olan yaptığım her işte emekleri olan değerli Annem ve Babama, kıymetli eşime ve çocuklarıma göstermiş oldukları manevi desteklerden dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Hakan AKKUŞ

ÖZET

KOLAJ TEKNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN RESİM YAPMA BECERİLERİNE ETKİSİ

AKKUŞ, Hakan

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Resim İş Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Derya ŞAHİN

Ağustos-2024,xii+ 70 sayfa

Bu araştırmanın amacı Kolaj tekniğinin öğrencilerin resim yapma becerilerine etkisini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden deneysel desen kullanılmıştır.

Tez çalışmasında; 7. sınıflardan oluşan iki şubeden birinci şube deney grubu diğer şube ise kontrol grubu olarak iki grup seçilmiştir. Daha sonra bu iki gruba ön çalışma olarak; aynı şartlarda, aynı malzemeler ve boyalarla aynı kurgunun resmi yaptırılmıştır. Bu ön çalışmalar alanında uzman öğretmenler tarafından puanlanmıştır. Çalışmanın sonraki aşamasında deney grubuna; kolaj tekniği ile öğrenme yöntemi, kontrol grubunda ise mevcut öğretim yöntemi uygulaması yaptırılmıştır. Sanat eğitimi dersi uygulamasında deney grubu kolaj tekniğini kullanarak çalışmalar üretirken, kontrol grubu ise mevcut plandaki yöntem ile çalışmalar üretmiştir.

Son çalışma aşamasında; her iki gruba tekrar ön çalışmada yaptırılan kurgunun aynı koşullar ve boyalar ile resmi yaptırılmıştır. Yapılan bu çalışmalar uzman öğretmenler tarafından tekrar puanlanmıştır. Deney ve kontrol grupları ile yapılan bu çalışmaların uzman puanlamalarının sonucuna göre; kolaj tekniğinin öğrencilerin resim yapma becerilerine etkisi gözlemlenmiş ve nitel değerlendirmeleri yapılmıştır.

Bu araştırmanın sonuçları, kolaj tekniğinin görsel sanatlar eğitimi içerisinde önemli bir yer tutması gerektiğini ortaya koymuştur. Kolaj tekniği, öğrencilerin el becerilerini geliştirirken, sanatsal kaygıyı azaltarak yaratıcı süreçlerde daha özgür ve rahat hareket etmelerini sağlamıştır. Özellikle 7. sınıf öğrencilerinin, bu teknik sayesinde daha fazla fikir üretebildikleri ve hayal ettikleri çalışmalarını gerçekleştirme kapasitesinin arttığı görülmüştür. Yapılan çalışmalar, kolaj tekniği uygulanan deney

grubunun resim yapma becerilerinin önemli ölçüde arttığını ve bu grubun daha detaylı ve yaratıcı eserler ortaya koyduğunu göstermiştir. Kolaj tekniği ile yapılan sanatsal uygulamalar, öğrencilerin empati yeteneklerini ve kendilerini ifade etme biçimlerini geliştirerek sosyal gelişimlerine de olumlu katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda, kolaj tekniğinin eğitim programlarına dahil edilmesi, öğrencilerin hem sanatsal hem de sosyal becerilerinin geliştirilmesi açısından faydalı olacağı sonucuna varılmıştır.

Tez çalışması literatüre katkısı açısından değerlendirildiğinde; konu ile ilgili yapılmış olan önceki çalışmalarla karşılaştırıldığında içerikte uygulama aşamasındaki bazı metodolojik farklılığın dışında sanat eğitime katkısı ve öğrencinin pedagojik gelişimine katkısı açısından ortak paydada buluşan bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kolaj, Sanat, Görsel Sanatlar, Eğitim

ABSTRACT

THE EFFECT OF COLLAGE TECHNIQUE ON STUDENTS' PAINTING SKILLS

AKKUŞ, Hakan

Master's Degree, İnönü University
Institute of Educational Sciences
Department of Art Education

Thesis Advisor: Assoc. Dr. Derya ŞAHİN

August-2024,xii+ 70 pages

The purpose of this research is to determine the effect of the Collage technique on students' painting skills. Experimental design, one of the qualitative research methods, was used in the research.

In the thesis study; Two groups were selected from two classes consisting of 7th grade students, one as an experimental group and the other as a control group. Then, as a preliminary study for these two groups; A painting of the same fiction was made under the same conditions, with the same materials and paints. These preliminary studies were scored by teachers who are experts in their fields. In the next stage of the study, the experimental group; The learning method based on the collage technique was applied, and the control group was applied the traditional teaching method. In artistic practice, the experimental group produced works with the collage technique, while the control group produced works with the method in the current plan.

In the final work phase; Both groups were again asked to paint the fiction created in the preliminary study, using the same conditions and paints. These studies were re-scored by expert teachers. According to the results of expert ratings of these studies conducted with experimental and control groups; The effect of the collage technique on students' painting skills was observed and qualitative evaluations were made.

The results of this research revealed that the collage technique should have an important place in visual arts education. While the collage technique improves students' manual skills, it reduces artistic anxiety and enables them to act more freely and comfortably in creative processes. It has been observed that especially 7th grade

students can generate more ideas thanks to this technique and their capacity to realize their dream work has increased. Studies have shown that the painting skills of the experimental group to which the collage technique was applied increased significantly and that this group produced more detailed and creative works. Artistic practices made with the collage technique also contributed positively to the social development of students by improving their empathy skills and ways of expressing themselves. In this context, it was concluded that including the collage technique in educational programs would be beneficial in terms of developing both artistic and social skills of students.

When the thesis study is evaluated in terms of its contribution to the literature; Compared to previous studies on the subject, it is thought that it is a study that finds common ground in terms of its contribution to art education and the pedagogical development of the student, apart from some methodological differences in the content and application phase.

Key Words: Collage, Art, Visual Arts, Education

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
RESİMLER LİSTESİ.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	2
1.3. Amaç.....	2
1.4. Önem.....	2
1.5. Sayıtlar.....	3
1.6. Sınırlılıklar.....	4
1.7. Tanımlar.....	4
1.8. Konu İle İlgili Önceki Literatür Çalışmaları.....	4

BÖLÜM II

ALANYAZIN

2.1. Kolaj Nedir?.....	7
2.1.2. Kolaj Tekniğinin Tarihsel Gelişimi.....	8
2.2. Kolaj Tekniğini Kullanan Akımlar.....	8
2.2.1. Kübist Kolaj.....	8
2.2.2. Dadaizm de Kolaj.....	9
2.2.3. Fütürist Kolaj.....	9
2.2.4. Konstrüktivist Kolaj.....	9
2.2.5. Pop Art Kolaj.....	10
2.3. Kolaj Tekniğini Kullanan Sanatçılar.....	10
2.3.1. Pablo Picasso.....	10
2.3.2. Georges Braque.....	11

2.3.3. Juan Gris	12
2.3.4. Kurt Schwitters	12
2.3.5. Hans Arp.....	13
2.3.6. Henri Matisse.....	14
2.4. Türk Resim Sanatında Kolaj	15
2.5. Kolaj Tekniğinin Öğrenciye Katkısı	18
2.6. Ortaokul 7. Sınıf Öğrencisinin Gelişim Evreleri.....	19
2.6.1. Jean Piaget'in Zihinsel Gelişim Kuramı.....	20
2.6.2 Jean Piaget Soyut İşlemler Dönemi.....	21
2.7. Lowenfeld'in Sanatsal Gelişim Dönemlerinden Mantık Dönemi.....	22

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	23
3.2. Evren ve Örneklem	23
3.3. Veri Toplama Araçları	24
3.3.1. Ön Çalışma ve Son Çalışma	24
3.3.2. Dereceli Puanlama Ölçeği (Rubric).....	25
3.5. Verilerin Analizi.....	25
3.6. Uygulama Sürecinin Planlanması	25
3.7. Görsel Sanatlar Dersi 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Yıllık Plan	26

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	27
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	27
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	35

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç.....	43
5.2. Öneriler	45
KAYNAKÇA.....	46
EKLER	49
Ek 1. Deney Grubu Ön Çalışma Uzman Puanları.....	49

Ek 2. Deney Grubu Kolaj Tekniği alışmaları.....	65
Ek 3. Sınıf Ortamından Fotoğraflar	69

RESİMLER LİSTESİ

<i>Resim 1.</i> Pablo Picasso, Gitar, 66,4 x 49,6 cm	11
<i>Resim 2.</i> Georges Braque, Keman ve Pipo, 1913, Modern Sanat Müzesi, Paris.....	12
<i>Resim 3.</i> Juan Gris, Gitar ve Meyve Tabacağı, 1918	12
<i>Resim 4.</i> Kurt Schwitters (1887 – 1948), Merz 301, 13x4cm.Kartoffeln.....	13
<i>Resim 5.</i> Hans Arp, Yatay-Dikey Kompozisyon No. 20, 1917	14
<i>Resim 6.</i> Henri Matisse, The Cut-Outs at The Museum of Modern Art, New York	15
<i>Resim 7.</i> “Kompozisyon No. 7”, 1968., Karton Üzerine Selülozik Boya, 70 x 100 cm, İstanbul	16
<i>Resim 8.</i> Burhan Doğançay, "Mavi Senfoni", 1987.....	16
<i>Resim 9.</i> Özdemir Altan, "Kral İnönü", 40x30 cm.1965	17
<i>Resim 10.</i> Zeki Faik İzer, “Soyut Kompozisyon”, Kağıt üzerine guaş boya ve kolaj, 65 x 50 cm, 1967	17
<i>Resim 11.</i> Ö1 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	28
<i>Resim 12.</i> Ö2 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	29
<i>Resim 13.</i> Ö3 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	30
<i>Resim 14.</i> Ö4 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	31
<i>Resim 15.</i> Ö5 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	32
<i>Resim 16.</i> Ö6 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	35
<i>Resim 17.</i> Ö7 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	36
<i>Resim 18.</i> Ö8. Kodlu Öğrenci Çalışmaları.	37
<i>Resim 19.</i> Ö9 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	38
<i>Resim 20.</i> Ö10 Kodlu Öğrenci Çalışmaları	39

TABLULAR LİSTESİ

Tablo.1. <i>Görsel Sanatlar Dersi 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Yıllık Plan</i>	26
Tablo. 2. <i>Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 1</i>	28
Tablo 3. <i>Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 2</i>	29
Tablo 4. <i>Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 3</i>	30
Tablo 5. <i>Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 4</i>	31
Tablo 6. <i>Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 5</i>	32
Tablo 7. <i>Birinci Uzman Öğretmen Ön Çalışma DPÖ Puanları</i>	33
Tablo 8. <i>Birinci Uzman Öğretmen Son Çalışma DPÖ Puanları</i>	34
Tablo 9. <i>Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 1</i>	35
Tablo 10. <i>Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 2</i>	36
Tablo 11. <i>Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 3</i>	37
Tablo 12. <i>Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 4</i>	38
Tablo 13. <i>Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 5</i>	39
Tablo 14. <i>Birinci Uzman Öğretmen Ön Çalışma DPÖ Puanları</i>	41
Tablo 15. <i>Birinci Uzman Öğretmen Son Çalışma DPÖ Puanları</i>	42

KISALTMALAR

- DPA** : Dereceli Puanlama Anahtarı
DPÖ : Dereceli Puanlama Ölçeği
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Birinci bölüm giriş kısmında bulunan başlıklar, problem durumu, problem cümlesi, amacı, önemi, sayılılar, sınırlılıklar, tanımlar ve kısaltmalar bulunmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Bilim ve sanat birlikte olduğu sürece eğitim tam anlamıyla gerçekleştirilebilir; çünkü sanat, bireyin kişiliğini eğitmede önemli bir rol oynar. Görsel sanatlar eğitiminin amacı, çocuğu sanat aracılığıyla eğitmektir (Etkin, 2019). Sanat, var olduğu günden itibaren gerçeği yansıtmaya çalışmış ancak zamanla gerçeği kopyalamak sanatçılar için kendini ifade etmede yetersiz kalmıştır. Bu durum, sanatçıları farklı arayışlara itmiş ve yeni ifade biçimlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Kolaj tekniği de bu arayışların bir sonucu olarak ortaya çıkmış, sanatçılar tarafından sıklıkla tercih edilen bir ifade biçimi haline gelmiştir.

Kolaj tekniğinin ortaya çıkmasında önemli rol oynayan isimler arasında Picasso, Braque ve Carra gibi kübist ressamalar bulunmaktadır. Bu sanatçılar, kolaj tekniğinin gelişiminde ve yaygınlaşmasında büyük katkılar sağlamışlardır. Kolaj tekniği, çeşitli görsel malzemelerin bir yüzey üzerine yapıştırılarak farklı kompozisyonlar oluşturulması yoluyla yapılan bir resim tekniğidir. Zamanla, değeri olmayan malzemelerin estetik bir esere dönüşebilme özelliği ile dikkat çeken bu teknik, kendine özgü bir resim dili olarak sanat dünyasında yerini almıştır (Kaplanoğlu, 2008).

Görsel sanatlar eğitimi, öğrencilerin yaratıcılıklarını, estetik algılarını ve sanatsal becerilerini geliştirmede kritik bir rol oynamaktadır. Sanat yapma süreçlerinde kullanılan teknikler, öğrencilerin sanatsal gelişimlerini doğrudan etkilemektedir. Günümüzde sanat eğitimi yöntemleri arasında yer alan kolaj tekniği, öğrencilerin el becerilerini geliştirme, yaratıcılıklarını artırma ve duygusal ifade kapasitelerini genişletme açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Ancak, kolaj tekniğinin öğrencilerin resim yapma becerileri üzerindeki etkisine dair sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır.

Bu çalışmada, kolaj tekniğinin 7. sınıf öğrencilerinin resim yapma becerileri üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Öğrencilerin sanatsal yeteneklerinin geliştirilmesi ve sanat eğitiminin daha etkili hale getirilmesi için kullanılan tekniklerin karşılaştırılması önem arz etmektedir. Deneysel desen kullanılarak gerçekleştirilen bu araştırma, kolaj tekniğinin geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla ne derece etkili olduğunu ortaya koymayı hedeflemektedir.

Kolaj tekniğinin sanatsal eğitimdeki yeri ve öğrenciler üzerindeki etkisinin araştırılması, eğitim programlarının geliştirilmesi ve öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi açısından da önemli bir katkı sağlayacaktır. Çalışmanın sonuçlarının sanat eğitimcilerine, sanatsal öğretim yöntemlerinin seçimi ve uygulanması konusunda önemli bilgiler sunması beklenmektedir. Ayrıca bu araştırma öğrencilerin sanatsal becerilerini geliştirmede alternatif tekniklerin kullanımının önemini de vurgulamakta ve bu alanda yeni yaklaşımların benimsenmesi için bir temel oluşturmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Kolaj tekniği, 7. sınıf öğrencilerinin resim yapma becerilerini geliştirmede mevcut olan programda bulunan öğretim yöntemlerine kıyasla ne derece etkilidir?

1.3. Amaç

Bu araştırmanın amacı, ortaokul 7.sınıf öğrencilerin görsel sanatlar dersinde kolaj tekniğinin resim yapma becerisine etkisini araştırmaktır. Amacımız doğrultusunda şu sorulara cevap aranacaktır.

1. Kolaj tekniği ile çalışma yaptırılan deney grubundaki öğrencilerinin resim yapma becerisi, ön resim ve son resim arasında belirgin bir fark göstermekte midir?
2. Mevcut olan programda bulunan yöntem ile resim yaptırılan kontrol grubundaki öğrencilerinin resim yapma becerisi, ön resim ve son resim arasında belirgin bir fark göstermekte midir?

1.4. Önem

Yapılan araştırma, kolaj tekniğinin 7. sınıf öğrencilerinin resim yapma becerileri üzerindeki etkilerini inceleyerek, görsel sanatlar eğitimine önemli katkılar sağlamayı

amaçlamaktadır. Araştırma ile, kolaj tekniğinin mevcut öğretim yöntemlerine kıyasla ne derece etkili olup olmadığını ortaya koyarak, sanat eğitiminde kullanılacak yöntemlerin geliştirilmesine katkı sağlayacağı beklenmektedir. Öğretmenlerin elde edilen bulgular doğrultusunda daha etkili öğretim stratejileri geliştirebileceği ve kolaj tekniğini öğrenen öğrencilerin her türlü malzemeyi kullanabilme yetisi kazanacağı, bu yöntemin derslere olan ilgilerini ve özgüvenlerini artıracığı öngörülmektedir.

Kolaj tekniği, öğrencilerin el becerilerini, yaratıcılıklarını ve duygusal ifade kapasitelerini artırma potansiyeline sahiptir. Bu teknik, öğrencilerin sanatsal yeteneklerini ve özgüvenlerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Araştırmanın bu potansiyeli somut verilerle destekleyerek, kolaj tekniğinin öğrenci gelişimine olan katkılarını ortaya koyması beklenmektedir. Ayrıca kolaj tekniği ile yapılan çalışmaların, öğrencilerin sanata bakış açılarını değiştirebileceği, düşünme ve analiz yapma becerilerine önemli katkılar sağlayacağı varsayılmaktadır.

Kolaj tekniği gibi yenilikçi ve yaratıcı tekniklerin sanat eğitiminde kullanılması, öğrencilerin sanatsal deneyimlerini zenginleştirebilir ve sanata olan ilgilerini artırabilir. Araştırma, sanat eğitiminin çeşitlendirilmesi ve öğrencilere sunulan sanatsal ifade biçimlerinin genişletilmesi açısından bir referans kaynağı olması ve kolaj tekniği ile yapılan çalışmaların öğrencilerin el becerilerini geliştirmesi, farklı teknik ve malzemelerle yeni eserler üretmelerine olanak sağlaması beklenmektedir. Bu çalışma, kolaj tekniğinin eğitimdeki yeri ve önemi üzerine literatüre katkı sağlayarak gelecekte yapılacak benzer araştırmalara da temel oluşturması beklenmektedir.

1.5. Sayıtlar

Bu araştırmanın sayıtları şu şekilde belirtilmiştir.

- Kullanılan kaynakların bu araştırma için yeterli olduğu ve konuyu kapsadığı kabul edilmiştir.
- Çalışma yapılan grup evreni temsil edebilecek niteliktedir.
- Bu çalışmalarda 7. sınıf öğrencilerine kolaj tekniği ile ilgili verilen bilgilerin yeterli olduğu kabul edilmiştir.
- Kullanılan farklı malzemelerin öğrencilerin resim yapma becerilerine olumlu etki sağlayacağı varsayılmıştır.

- Verilen örnekler ve anlatılan kolaj tekniği ile yapılacak çalışmaların becerilerini geliştireceği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmada elde edilen bulgular;

- Bu araştırma “kolaj tekniği” ile,
- Araştırmada 4 hafta süren bir uygulama yöntemi,
- Araştırmada 2023-2024 eğitim öğretim yılı ile,
- Araştırma Malatya ilinin Doğanşehir ilçesinde bulunan Atatürk Ortaokulu 7. sınıf öğrencilerinin bir sınıf kontrol grubu, diğer sınıf deney grubu olmak üzere 40 kişilik bir öğrenci sayısı ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

College: Kolaj bir malzemenin ya da birçok farklı malzemenin farklı form ve kaynakların yüzey üzerine yapıştırılması ya da montajı sonucu yeni bir bütün oluşturmasıdır.

Papier College: 19. yy. da dekoratif kompozisyonlar oluşturmak için kesilip bir araya getirilen kağıtlar dan oluşturuldu. 1912-1913'te Picasso ve Braque, kağıt ve gazete parçalarını tuval üzerine yapıştırıp yağlı boya uygulayarak, soyut biçimler elde ettiler.

Asamblaj: Çeşitli malzemelerin veya farklı yapıdaki nesnelerin birleştirilerek üç boyutta oluşturulan çalışma (Eroğlu, 2023).

1.8. Konu İle İlgili Önceki Literatür Çalışmaları

Tez sürecinde yapılan literatür araştırmalarında "*Kolaj Tekniğinin Öğrencilerin Resim Yapma Becerilerine Etkisi* " başlığına en yakın çalışmalar tespit edilmiştir. Bu tespitler doğrultusunda elde edilen veriler, tez başlıkları ve tezler ile ilgili kısa bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Güneş. N. (2013), *Resim Sanatında Kolaj, Asamblaj ve Türk Resmine Yansımaları* isimli tez çalışmasında; kolaj ve asamblaj teknikleri ile ilgi bilgiler ve bu tekniklerin dünyada nasıl ele alındığı ile ilgili araştırmalar yapmıştır. Bu araştırmalara

ilaveten bu tekniklerin Türk resim sanatçıları tarafından kullanım şekli, Türk resmine yansımaları ve günümüzde bu tekniklerin geldiği noktayı özgün bir bakış açısıyla literatüre eklenmiştir.

Palaz. E.(2014), *7.sınıflarda Resim Eğitiminin Kolaj Tekniği İle Problem Çözme Becerisine Etkisi* başlıklı bu araştırmada 7.sınıflar da görsel sanatlar eğitiminin kolaj tekniği ile karşılaştıkları sorunlarla baş etme becerisine etkisini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında; ön çalışma ve son çalışma sonuçları arasında istatistiksel olarak bir fark bulunamamıştır ancak ön çalışma ve son çalışma arasındaki ortalama olarak alınan değerlere bakıldığında ise kolaj tekniği ile yapılan çalışmadan sonra son çalışma puanlarının bir artış olduğu görülmüştür. Öğrencilerin söylemlerine göre, özgünlükleri ve farkındalıklarının etkisinin arttığı, renk bilgilerinin ve şekilleri ayırt etme bilgilerinin arttığı yönünde sonuçlara ulaşılmıştır.

Abdullah. E. (2015), *Ortaokul 5.sınıf Öğrencilerine Çevre Bilinci ve Hayvan Sevgisi Kazandırılmasında Kolaj Tekniğinin Kullanılmasının Etkileri* başlıklı çalışmada; Ortaokul 5.sınıf görsel sanatlar dersi yıllık plan doğrultusunda, çocuklarda bulunan hayvan sevgisini ortaya çıkarmak için ve çevresine olan ilgisini arttırabilecek olan konulara daha fazla yer verilmesine dikkat çekmek, çocuklara bu sevgiyi kolaj tekniği ile kazandırmak amaçlanmıştır. Ortaöğretim de bulunan öğrencilere çevrenin farkında olma ve hayvanlara olan sevginin arttırılmasında kolaj tekniğinin etkilerinin araştırmaya yönelik olarak hazırlanan bilgi-başarı testini dikkate alarak ulaşılan sonuçlardan veriler doğrultusunda bir değerlendirme yapılmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuçlar, SPSS 17 istatistik programında analiz edilmiştir.

Öğrencilerin bilgi-başarı testinden elde edilen verilerin sonucuna bakıldığında, deney grubu ve kontrol grubu bireylerinin ön test sonuçlarının birbirlerine yakın sayıldığı, son test puanlarında ise deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olduğu görülmüştür.

Pehlivan.E.(2019), *7.sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Kolaj Tekniği Uygulamalarının Sanat Eğitime Etkisinin İncelenmesi* başlıklı tez çalışmasında; 7.sınıf görsel sanatlar dersinde kolaj tekniği ile yapılan çalışmalarda sanat eğitime nasıl faydası olduğunu anlamak amaçlanmıştır. Bu çalışma nicel araştırma olup deneysel bir yöntem çalışmasıdır. Bu nicel araştırma uygulamasında nasıl bir süreç içerisinde öğrencilere ön test son test çalışması uygulanmıştır. Bu kolaj tekniğinin

anlaşılmasına ve öğrenilmesine katkıları ve kazanımları, bilgi-başarı testinden dikkate alarak konunun ne kadarının kavrandığının cinsiyet de devreye girerek SPSS21 programında elde edilen sonuçların doğrultusunda bir sonuç tespit edilmiştir.

Yerlikaya. A. (2022), *Kolaj Tekniğinin Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Soyut Resim Yapma Becerilerine Etkisi* isimli yapılan çalışmanın amacı doğrultusunda, kolaj tekniğinin güzel sanatlar eğitiminde öğrencilerinin soyut çalışma yapma becerilerine etkisini belirlemektir. Çalışmadan elde edilen sonuçların deneysel yöntem sonrasında kolaj tekniği ile soyut çalışma üretme konusunda akademik başarı düzeyleri deneysel yöntem öncesi kolaj tekniği ve soyut çalışma konularındaki elde edilen başarı seviyelerine göre belirgin düzeyde yüksek bulunmuştur. Ayrıca yapılan çalışmalar soyut eser uygulamalarının deneysel yöntem sonrasında kolaj tekniği ile soyut çalışma ürünleri deneysel yöntem öncesinde soyut resim çalışmalarına oranla daha yüksek oldukları tespit edilmiştir. Çıkan sonuçlara baktığımızda ön test ve son test sonuçlarına göre kolaj tekniğinin, soyut çalışma yapma başarısının etkisinin olumlu yönde olmuştur.

BÖLÜM II

ALANYAZIN

2.1. Kolaj Nedir?

Kolaj; Fransızca, coller sözcükten türetilmiş bir kelime olup birleştirme, yapıştırma anlamını ifade etmektedir (Dix, 2010). Kolaj elimizde var olan her türlü malzemeyi basılmış, çizilmiş ya da fotoğraf ile bir zemin üzerine yeni bir kompozisyon meydana getirme şeklinde yapıştırarak oluşturulmaktadır. Bunun sonucunda sanatsal özellikte olmayan sıradan birçok malzeme kompozisyonlar oluşturacak şekilde uygulanmaları ile sanat eserleri oluşturulmaktadır (Sözen & Tanyeli, 2005).

Görsel kültür alanında günümüz yüzyılın önemli tekniği olan kolaj, sanatçının ifade şeklini değiştirmesini istemiştir. Bu yeni ifade şekli sanat imgelerinin tek bir kompozisyonda birleşmesini, her bir imgenin bütünlüğünden sıyrılıp başka bir şekle girmesiyle ve yeniden bütünü oluşturma kuralıyla kendi oluşumunu tamamlamıştır. Böylece ortaya çıkan eser yeni bir ifade ve oluşum şekliyle kendi gerçeğini ortadan kaldırmış ve eserin merkezine yeni anlatımını yerleştirmiştir. Bu anlamda kolaj sınırları aşan günümüz yüzyılın sanatındaki en büyük adımı atan tekniklerden biri olmuştur (Brockelman, 2001; Aktaran:Yerlikaya, 2022).

Adnan Turani kolaj tekniğinin sanattaki yerini şöyle ifade eder. “Kübizm sanatçıları sanayinin arttığı dönemde psikolojinin etkisiyle yeni sanat malzemesi bulma çabasıyla doğayı resmetmek yerine sanata farklı yollar bulmuşlardır. Ele alınan malzemelerin objelerin şeklini bozup gerçekteki varlığını kaybettirmişlerdir. Yapılan bu uygulamalarda farklı objeleri nesnelere birleştirme yöntemi ortaya çıkmıştır. Bu yöntemle birlikte elde bulunan sıradan malzemeler zemin üzerinde bir araya getirilerek sanat eserlerinin birer parçası haline getirilmiştir.” Kübist sanatçılardan Picasso ve Braque sanat eserlerini oluştururken ifade biçimlerine eklemeler yaparak modern sanatta yeniliklere kapı açtıklarını belirtmektedir (Turani, 1999, 2001; Aktr. :Yerlikaya, 2022).

Geleneksel sanatın yetmediği durumda sanatçıların ifade biçimini bir adım daha ileriye taşımak için yapılan araştırma ve çalışma sonucu sanat alanına kazandırılmış bir tekniktir. Günümüzde bu teknik teknolojinin de gelişmesiyle dijital kolaj dediğimiz tamamen geleneksel yöntemden farklı olarak bilgisayarla yapılmaktadır.

2.1.1. Kolaj Tekniğinin Tarihsel Gelişimi

Sanat tarihi sürecinde kendine önemli bir yer edinen kolaj tekniği, 1912 yıllarında Pablo Picasso'nun ve Georges Braque'ın resimlerinde gazete kağıtları ve hazır materyalleri kullanmasıyla sanatçıların severek uyguladığı bir teknik olmuştur.

Kübizm, Dadaizm, Sürrealizm, Konstrüktivizm, Pop Art gibi akımların içerisinde kendine yer bulan kolaj tekniği, uygulama alanlarını genişletmiştir. 1912 de kolaj tekniğinin sanat tarihine girmesiyle başlayan bu serüven 20. yüzyılda da sevilerek uygulandığı ve sanat nedir sorusuna dikkatleri çekmiştir. Sanatçıların severek uyguladığı kolaj tekniği sanatın gelişmesinde ve farklı tekniklerin, fotomontaj ve asamblaj gibi yöntemlerin de ortaya çıkmasına öncülük etmiştir. Tuval üzerine kağıt, kumaş ve gazete gibi malzemelerin yapıştırılması ile başlayan teknik fotomontaj, üçboyutlu kolaj, düzenlenmiş fotoğraf, çevre düzenlemesi, enstalasyon ve dijital kolaj gibi uygulama alanlarına yol açarak sanatçıların ifade biçimlerine katkılar sağlamıştır.

2.2. Kolaj Tekniğini Kullanan Akımlar

2.2.1. Kübist Kolaj

Nesnelerin resim yüzeyinde nesnel bir biçimde var olma sürecinin en etkin olduğu dönem kübizmdir. “Sentetik kübizm denilen bu dönemle birlikte 1912’den başlayarak gazete kâğıtları ve dekoratif kaplama malzemeleri ve daha birçok nesne kübizm içinde resim yüzeyine uygulanmıştır. Pablo Picasso asamblaj tekniğine dönüşümde üçüncü boyutu iki boyutlu yüzey üzerine ilk uygulayıcısı olmuştur. Georges Braque ise “Papier Colle” adı verilen kesik kağıt parçalarını kendine has bir yöntemle birleştirmeyi önemseyerek kolaj tekniğini geliştirir (Uz, 2023). Gazete, fotoğraf, dergi, bilet, afiş hatta kartpostalları kullandığı çalışmaları ile zamanın ruhunu yansıtmaktadır. Bu yolla da kolaj tekniği parçalı bir yüzey olarak resme dahil olmuştur.

2.2.2. Dadaizm de Kolaj

Dada da geleneksel olana bir başkaldırı, bir karşı duruş vardır. Kuralları hiçe sayar. Reddedicidir. Bu düşünce yapısı içinde kendilerini ifade edebilmek için en ideal teknik olan kolaj tekniğini kullanmışlardır.

Dadacılar, rastlantısal olanı planlayarak bir araya getirerek eserler üretmeye çalışmışlardır. Bunu yaparken, "kolaj tekniği" ve "fotomontajı" kullanmışlardır. Kolaj tekniği yağlı boya resmin alternatifi olarak görülmüş ve kolaj tekniğini daha ileriye taşıyarak hazır nesneyi sanat eseri olarak sergilemişlerdir. Amaç, sanat ile yaşantı arasındaki uzaklığı yakınlaştırmaktır. Hayatın içinde kullanılan var olan malzemeleri alıp yeni anlamlar katarak sanat objesi olarak tekrar oluşturmaktır. Sadece görsel olanı değil yazınsal ve dilsel öğeleri de kolaj tekniği ile farklı bir bütünlük oluşturmuşlardır (Şahin, 2015).

2.2.3. Fütürist Kolaj

Kübist sanatçıların eserlerini gören ve onları örnek alan fütürist sanatçılar, kolaj tekniğini kendi isteklerine göre yön verdiler. Düzen Bozan Bildiriler isimli kolaj tekniği örneklerinden olan eser parçaların bir araya gelmesiyle oluşturulmaktadır. Roma'da yapılan bir sergide sıradan ve birbirleriyle ilgisi olmayan malzemelerden oluşturulan eserde kullanılan tüy, örgü ve saman kullanılarak farklı madde ile karşılaşma adı verilmiştir (Adalı, 1996).

Kolaj tekniğinin özgün anlayış ve sınırsız malzeme olanaklarından yararlanmak isteyen fütürist sanatçılar, eserlerinde bu tekniği yeni ifade biçimi olarak kullandılar.

2.2.4. Konstrüktivist Kolaj

I. Dünya Savaşı'nın sonunda Avrupa'da birçok alanda yenilikler, değişimler yaşanmıştır. Sanat alanında da bu değişimlere ayak uyduran akımlar ortaya çıktı. Konstrüktivizm de bu akımlardan biri olarak Rusya'da kendini gösterdi.

Bu akımı savunan sanatçılar geleneksel olana burjuva sınıfının sanat anlayışını yok saymış; işlevsellikten yola çıkarak yeni olanı, çağdaş olanı kullanarak yeni bir dünya düşüncesini benimsemişlerdir. Bu düşünce üretiminde kolaj tekniği ve asamblaj tekniğini eserlerinde kendini göstermiştir.

2.2.5. Pop Art Kolaj

Dünyayı sarsan büyük savaşlardan sonra değişen koşullar sanatta da değişimi getirmiştir. Tüketim hızının artmasıyla üretimin çeşitliliği de artmıştır. İnsanların dikkatini çekip tüketimi daha da artırmak isteyenler üretici reklama yönelmiştir. Bu da renkli, kolay anlaşılabilir ve dikkat çekici görselleri ön plana çıkartmaktaydı.

Bu renkli albenisi olan görseller sanatçıları da içine çekmiş ve eserlerinde bu görselleri kullanmaya başlamışlardır.

Pop Artın temsilcilerinden öncülerinden Richard Hamilton'ın eseri olan "Bugünün Evlerini Bu Denli Cazip Kılan Nedir?" (1956) kolaj tekniği ile yaptığı eserinde 1950 yıllarının şehir yaşantısını anlatır. Şehirde yaşayan insanların değişen değerlerini ön plana çıkarttığı eserinde pop sanatının önemli eserlerinden birini üretmiştir. Çalışmasında müziği, sinemayı, tiyatroyu, televizyon gibi nesnelere kullanmış ve 1950 yıllarında modern yaşantıyı bu eserde anlatmaya çalışmıştır (Ergün, 2012).

2.3. Kolaj Tekniğini Kullanan Sanatçılar

2.3.1. Pablo Picasso

20. yüzyıl ressamlarından Picasso uzun sanat hayatında çok eser üretmiştir. Ressam pek çok yenilikçi denemeler yapmış ve sanat akımlarına da büyük katkıları olmuştur. 1912 ve 1914 yılları "Sentetik Kübizm" olarak adlandırılan bu dönemde Picasso resimlerinde baskılı kumaşlar, kağıt parçaları ve atık malzemeler kullanmaya başladı. Resimlerini geleneksel yöntemle resmetmek yerine objeyi temsil eden malzemeler kullanarak yeni bir dil oluşturdu.

Kübizm sanatının temsilcisi Pablo Picasso, geometrik şekillerden oluşan kompozisyonlar kullanmaktadır. Bu kompozisyonların da çiçekli kâğıt parçalarını, yatay ve dikey formlarda düzenleyerek yeni eserler oluşturmuştur. Picasso eserlerinde, bütünden ayırarak renkli kâğıtları bir araya getirerek bazı eserlerinde kullanmıştır (Batur, 2009). Picasso, yenilikçi sanat arayışları içerisindeyken belirlediği malzemelerle resmine ekleyerek farklı ifade biçimi ile yeni bir teknikle eserler üretti. Bu eserlerini üretirken objelerinin şeklinde kestiği kâğıtları soyutlanmış olan şekilleri yüzey üzerine belirlediği formlarda yapııştırarak resimlerini oluşturmuştur. Sanatçı eserlerinde

gazeteden kestiği büyük, yazılarda kullandı eserlerinde bu ön planda yer alsa da nesnelere uyumlu bir şekilde natürmort eser ortaya çıkmıştır.

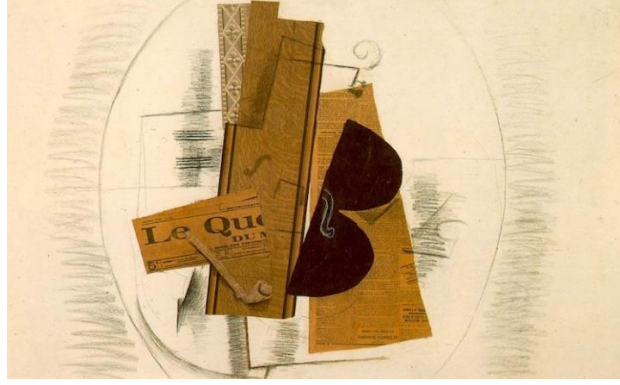

Resim.1. Pablo Picasso, Gitar, 66,4 x 49,6 cm, Kağıt üzeri yağlı boya, kalem ve kolaj, 1913, Museum of Modern Art New York.

2.3.2. Georges Braque

20. yüzyılın önde gelen ressamlarından biride Braque'dır. Sanat hayatına Paris'te devam ederken karşılaştığı Henri Matisse ve Andre Derain'den etkilenmiş ve fovist bir yaklaşım kazansa da kübizmin etkisinden uzaklaşmadı bu yönde çalışmalarına devam etmiştir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra doğa ile ilgili konuları işleyen sanatçı heykel, baskı ve vitray gibi farklı ve zengin içerikli çalışmalar üretmiştir. Kolaj tekniğinin de kullanım alanının genişlemesine ve gelişmesine katkı sağlamıştır. Kübizm sanatının öncülerinden biri olan Picasso gibi kolaj tekniğini de kullanmış olan sanatçı Braque bu türde eserler üretmiştir.

Braque çalışmalarında kağıt, damarlı ağaç dokusu ve boyalara kum karıştırarak uygulamalar yapmıştır. Picasso ve Braque eserlerinin anlaşılır olmasını istediğinden ötürü çeşitli nesnelere zenginleştirerek yeni bir yaklaşım oluşturmuştur. Braque, resimlerinde kullandığı çeşitli nesnelere keskinlik duygusu vermektedir. Boş zeminde oluşturduğu bütünlük duygusunu sıradan malzemeleri ise yeni ifade biçimi olarak kullanmaktadır (Antmen, 2010).

Resim 2. Georges Braque, Keman ve Pipo, 1913, Modern Sanat Müzesi, Paris

2.3.3. Juan Gris

Çalışmalarını kurşun kalem ve füzle çizdikten sonra, kâğıtları belirlediği formda keserek yapıştırma ile oluşturur (Batur, 2009). Juan Gris, eserlerini kurgularken kâğıtları değiştirilebilir şekilde oluşturmuştur. Kırık ayna parçalarını da farklı şekillerde kullanan Juan Gris'in eserinde bütünlük ön plana çıkmaktadır. Kâğıtları belirli formlarda kullanan sanatçı üzerine kullandığı boyalarla bütünlüğü oluşturarak izleyiciye sunar (Güneş, 2013). Bunu da çalışmanın yapısına dokunmadan ele almıştır. Çalışmalarında karakalem, füzle kullanmış ve belli bir oluşumu yakalamıştır (Kaplanoğlu, 2008).

Resim 3. Juan Gris, Gitar ve Meyve Tabakası, 1918

2.3.4. Kurt Schwitters

Dada akımının öncülerinden olan ressam Schwitters heykeltıraş, tasarımcı ve yazardı. Eserlerinde yazılı, basılmış kâğıt, çöp ve yaşanmışlıkları olan kullanılmış

atılmış haldeki malzemeleri kullanarak kendine özgü “Merz” adını verdiği eserler meydana getirdi. 1920’li yıllarda Schwitters, kolaj tekniğinde kendine ait farklılıklar eklemiştir. Gazete sayfaları, biletleri, kumaş artıklarını, topladığı atık malzemelerle birlikte kullanarak yeni özgün kompozisyonlar oluşturmuştur. (Gombrich, 2011).

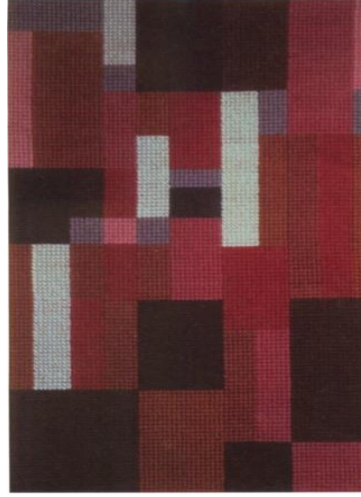
Kurt Schwitters, kolaj çalışmalarında kullandığı basılı kağıtlardaki sözcükleri bölerek anlamlı şiir kolajları yapmıştır. Duygusal bir kişilik olan sanatçı Kurt Schwitters, küçük boyutta olan “Merzbilder” tarzı kolaj tekniği ile yaptığı bilinmektedir. Sokaklara atılmış olan eşyaları toplayarak kolajlarında kullanmıştır. Kendi ürettiği projesi olan büyük boş bir binayı çeşitli malzemelerle doldurmasıdır (Cumming 2008; Aktr.: Pehlivan, 2019).

Resim 4. Kurt Schwitters (1887 – 1948), Merz 301, 13x4cm.Kartoffeln

2.3.5. Hans Arp

Dada akımının kurulmasında etkili olan sanatçı, Konstrüktivizme ve Sürrealizme katıldı. Sanatçı eserlerinde atık malzemeler kullandı ve rastlantısal düzenlemeler yaptı. 20. yüzyılın sanatçıları da Hans Arp’ın etkisinde eserler üretti.

Resim 5. Hans Arp, Yatay-Dikey Kompozisyon No. 20, 1917

Ressam, şair ve heykeltıraş olan sanatçı çeşitli alanlarda eserler üretti. Dada ve gerçeküstücülüğün önde gelen isimlerindendir. Ahşap oymaları kolajları ve kartondan kesilmiş şekilleri, taş heykelleri ile bilinmektedir (Cumming 2008; Aktr.: Pehlivan, 2019).

2.3.6. Henri Matisse

20. yüzyıl sanatı ressamlarından olan Matisse, Fovizm akımının kurucularındandır. Paris'te Academie Julian, Ecola Des Beaux Art'ta tanıştığı sanatçılardan etkilenen sanatçı eserlerine yön verdi. Sanatta kullandığı kendine has özgün teknikleri ile sanata birçok katkı sağladı.1941 yılından sonra kullandığı kolaj tekniği ile kendini geliştirdi ve renk bilgisine yeni bakış açısı getirdi. Kolaj tekniğini kullanırken boyadığı kâğıtları keserek desenler oluşturarak yüzey üzerine uygulamalar yaptı. Kendine has tekniği ile birçok eser üretti. Matisse kendisini bulduğu “Makasla Çizim” tekniğini kullanarak kendi boyadığı kâğıtları yapraklar halinde keserek yüzey üzerine yapıştırmasıyla minimal tarzda eserler üretti.

Resim 6. Henri Matisse, The Cut-Outs at The Museum of Modern Art, New York

2.4. Türk Resim Sanatında Kolaj

Türkiye’de sanat Osman Hamdi Bey’in Sanayi Nefise Mektebini kurmasıyla büyük bir gelişim sürecine adım atmış oldu. Dönemin ressamı manzara, natürmort ve figüratif resimler üzerine çalışmışlardır. Batıda eğitim görenler çalışmalarından esinlenmişlerdir. 1914 Çallı kuşağı sanatçıları batılı tarzda eserler ortaya koymuş ve peyzajlar üretmişlerdir. 1929’da “Müstakiller” grubu sanatçıları farklı tarzda bireysel eserler vermişlerdir. 1950’li yıllara kadar “D Grubu” sanatçıları Avrupa’dan aldıkları sanat eğitimi ile kübizmi benimsemiş ve bu yönde eserler üretmişlerdir. 1941’de D grubunun Batıyı benimsemelerine tepki olarak “Yeniler Grubu” kuruldu. Bunu takip eden “10’lar Grubu” kurulmuş ve eserlerinde özü benimsemiş ve Türk motifleri ve minyatürleri kullanmışlardır. 1959 yılında ise “Yeni Dal Grubu” ve devamında ise “Siyah Kalem Grubu” yine “D Grubuna” tepki olarak kurulmuşlardır.

1960’tan sonra siyasi alandaki büyük değişim sanata da değişimleri getirdi. Türk sanatı Batı tarzı teknikleri kendi değerleri ile birleştirerek gerçekçi figüratif eserler üretmeye başladı.

“Sanatçılar gerçek olanı anlatmaktaydılar. Bir tarafta bırakamadıkları geleneksel resim tekniği, diğer tarafta ise öğrendikleri Batı kültürünün ürettikleri ve ifade biçimleri arasında anlamlı bir savaşı veriyorlardı” (Duben, 2007).

Bu dönemlerde Batı ile birlikte değişim içinde olan Türk sanatı kendi içinde değişim sürecinde farklılıklarla yenilikler getirmeye çalışmaktadır. Özdemir Altan siyasi olaylara kayıtsız kalmamış, eleştirel bakış yönüyle Türk pop sanatına katkıda bulunmuştur. Yine Altan Gürman da eserlerinde guaj, kesip yapıştırma ve yüzeye

nesneleri ekleyerek yeni bir anlayışı sanatımız içerisinde kullanmış ve öncü sanat anlayışını bize sunmuştur (Aydın, 2015).

Resim 7. “Kompozisyon No. 7”, 1968., Karton Üzerine Selülozik Boya, 70 x 100 cm, İstanbul

Tüketim kültürünün yayılması ile sanat da bu değişim sürecinde sadece soyut eserlerdeki değişim değil hazır nesnelere de eserlerine katarak kağıt, kumaş ve hazır nesnelere çalışmalarını oluşturuyorlardı. Neşet Günal büyük boyutlu tuvalere doku ağırlıklı çalışmalar yapmıştır. Böylece sadece görünen eserlerine dokunma hissini de katan sanatçı, yeni bir bakış açısı geliştirmiştir. Türk sanatının geleneksel yapısının dışına çıkan sanatçılarımızdan Adnan Çoker, Lütfü Günay, Cemil Bingöl, Özdemir Altan, Burhan Doğançay, Zeki Faik İzer, Altan Gürman kolaj sanatının önde gelen isimlerinden sayabiliriz (Güneş, 2013).

Burhan Doğançay, yurt dışındaki yaşamında görüp benimsediği fikirleri slogan, afiş ve gazete gibi malzemelerin yırtık görsellerini kullanarak kendine özgü eserler ortaya koymuştur. Sanatçı kolaj tekniği ile çalışmalarına üçüncü boyut katmıştır.

Resim 8. Burhan Doğançay, "Mavi Senfoni", 1987

Soyut sanat eserleri ile öne çıkan Özdemir Altan ise günlük hayatta kullanılan nesnelere rastlantısal şekilde yerleştirerek eserlerinde kolaj tekniğini kullanmıştır. Altan eserlerinde kullandığı yağlı boyanın üzerine dergi, fotoğraf gibi kolaj malzemeleri kullanmış ve eserlerini izleyiciye sunmuştur. Daha sonra geliştirdiği teknikte ise her türlü nesneyi yaptığı çalışmalarında kullanmıştır.

Resim 9. Özdemir Altan, "Kral İnönü", 40x30 cm.1965

D Grubunun önemli isimlerinden Zeki Faik İzer ise kübizmden etkilenerek bu yönde çalışan sanatçı farklı renklerde kestiği kağıtlarla kolaj tekniğini kullanarak soyut eserler oluşturmuştur.

Resim 10. Zeki Faik İzer, "Soyut Kompozisyon", Kağıt üzerine guaş boya ve kolaj, 65 x 50 cm, 1967 (Zeki Faik İzer "Kolajlar ve Guvaşlar II" katalogunda yer almaktadır.)

2.5. Kolaj Tekniğinin Öğrenciye Katkısı

Çocukların zihin gelişimi ve beceri gelişimlerinin güçlenmesi için kolaj tekniği önemli bir konuma sahiptir. Kolaj tekniğinde çeşitli objelerden faydalanmak, renkli ürünlerin oluşturulması, çocukların aktif olmalarını ve yaratıcılığını ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Kolaj tekniğinde kullanılan malzemelere şekil verme onları katlama yada kıvrırma makas kullanarak kesme gibi farklı etkinlikler yapabilen öğrenciler çalışmanın oluşturulacağı yüzey üzerinde yeni bir oluşum meydana getirmektedirler. Yapılan çalışmanın kompozisyon meydana gelirken de renklendirme ve biçimini dikkate alarak yeni bir bütün oluşturma gayreti içerisinde yeni beceriler ve yeteneklere sahip olabilirler. Farklı malzemelerle çalışan çocuklar çalışmalar esnasında dikkatleri dağılmadan farklı alanlarla ilgilenmeden ve sıkılmadan ürünlerini oluşturabilirler. Bu teknik çocukta yarattığı olumlu sonuçlardan dolayı önemli bir yere sahiptir (Artut, 2004; Aktr.: Pehlivan, 2019).

Sanat önemli bir rolü üstlenerek estetik kaygılarla aktarılan duyguların bireyin yaşam içindeki tavrını ve hareketlerini aldığı eğitim ile beraber yaşantısına yansıtmaktadır. Bireyin ahlaki gelişimi, sanatsal yeteneği, yeniden üretme gücü, ifadedeki özgünlüğü, oluşturulan gruplar arasındaki birliktelikte saygı, kabullenme, birlikte hareket etme, guruptaki yerini benimseme, aldığı sorumlulukları yerine getirme, öncesi ve sonrası arasında olumlu ilişki kurması gibi birçok seçenek sanat eğitimi ile birlikte çocuğa verilmek istenen özellikler arasındadır. Sanat eğitiminin çocuğa katmak istediği bu edinimleri verebilmesi için çocuğun bu eğitim sürecinden geçmesi gerekmektedir (Dilmaç, 2010; Aktaran: Yerlikaya,2022).

Kolaj tekniğinde kullanılacak olan malzemelerin doğal hallerinden farklı şekillere dönüştürmede yeteneğini ve düşünce gücünü ön plana çıkartması gerekmektedir. Dizayn edilen objelerin biçimine göre şekil verilen kağıtlar kesilip herhangi bir yüzeye yapıştırılır. Oluşturulan yüzey üzerine ayrıntılar eklenebilir. Örneğin bir kıyafetin düğmeleri veya bir binanın camları, bacası ve kapısı olabilir. Bu eklemelerden sonrada oluşturulan çalışmaların detaylarını yaptıkça kolaj tekniğinin oluşan esere farklı ve özgün bir görünüm kazandırmış olduğunu görmüş oluruz. Kolaj tekniği ile oluşturulan çalışmalarda desen ve yüzey algısı kullanılan malzemelerin birbiriyle uyumu gibi görsel imgelerin etkileyici bir biçimde uygulanması ve yorumlanması öne çıkmaktadır. Eserde kullanılan her türlü malzeme bir bütünlük içerisinde yeni bir form ile izleyiciyle buluşur (Atalayer, 1993; Aktr.: Palaz, 2014).

Kullandığımız teknik ile öğrencilerimiz farklı ve özgün düşünebilme becerisi, sorunlara müdahale etme becerisi, el becerisi, düzen uyum becerisi, bakış açısının çeşitlenmesi gibi birçok beceriye sahip olmakta ve gelişimi olumlu yönde etkileyerek kendine olan güvenlerinin arttığını görmekteyiz.

Kolaj çalışması hem bireylerin kendi başlarına ürettikleri çalışmalar olsun hem grup çalışmalarında üretilen eserler olsun sonuçta olumlu sonuçlara ulaşılmaktadır. Geleneksel sanatın dışına çıkarak daha özgür, daha çağdaş fikirlere ulaşılmasında kolaylıklar sağlamaktadır (Beyoğlu, 2015). Bu çalışma ortaokul öğrencilerinin soyut döneminde olan çocuklara uygun olduğu düşünülerek yapılmıştır. Kolaj tekniği yaş grubu ayrımı yapılmadan her kademeye rahatlıkla uygulanabilen bir tekniktir. Öğrencilerde bu tekniği severek kullanmakta ve uygulamada rahat, kendine güvenerek çalışmalar yapmaktadırlar.

Çocuklara verilebilecek sanatsal eğitimin önemli katkıları vardır, çocuk ifade biçimini kullanarak kendine özgü ürünler oluşturması sorunlara farklı çözümler üretmesini ve kendini geliştirmesine olanak sağlar. Çocuğun gerçekte bulunduğu hayata sıkı sıkıya tutunmasına onu anlamasına varlığını kabullenmesine onu sevmesine, çevresiyle uyum içinde yaşamasına yardımcı olur. Çocuğun kendinde var olan becerilerinin, yeteneklerinin sonucunda edineceği mesleği nasıl bulabileceği hakkındaki karar verme sürecini rahat atlatmasını sağlar. Çocuğun var olan bilgi kapasitesinin gelişmesine yardımcı olur. Sanatsal eğitimle görme biçimi, ayrıntıyı fark etme yeteneği gelişir. Yapılan çalışmalarla çocukların becerilerinin artması ve yeteneklerinin gelişmesi sağlanır. Çocukların rastgele seçilen malzemelerle zihinsel planlamalarla ifade gücünü destekleyen çalışmalar ortaya koymasına yardımcı olur. Bu yapılan etkinlikler çocuğun rahatlamasını onun varlığının farkına varmasına kendini ifade etme gücünün artmasına empati gücünün artmasını sağlar (Erdoğan, 2007; Aktr.: Pehlivan, 2019).

2.6. Ortaokul 7. Sınıf Öğrencisinin Gelişim Evreleri

Fiziksel gelişim, bedensel değişiklikleri kapsar. Büyüme, gelişmiş kaba ve ince motor becerilere ve biyolojik olgunluğa ulaşmasına yardımcı olur. Erken ergenlik döneminde vücut daha fazla değişime uğrar. Genç ergenlerin büyümesi hızlı ve düzensizdir ve yaklaşık iki yılda bir büyüme atağı meydana gelir. Kızlarda erkeklere göre daha erken ortaya çıkar.

Gelişimsel büyüme; boy, kilo ve iç organ büyüklüğünün yanı sıra iskelet ve kaslardaki değişikliklerdir. Kemiklerde büyüme kaslardan daha hızlı olduğundan genç ergenler koordinasyon sorunları yaşarlar. Bu dönemde çocuk düzensiz ve yanlış beslenme, sağlıksız yaşam ve yanlış alışkanlık edinme gibi yüksek riskli davranışlarda bulunabilir.

Bu dönemdeki çocuk duyguları yüzünden çabuk sinirlenir. Bu yüzden onlara karşı daha sabırlı olunmalı ve sakin şekilde dinlenmeli ve ilgilenilmelidir. Bedendeki değişim ve gelişimin yanında hissel, bilişsel ve toplumsal değişimlerin temel yapısını oluşturur. Bu nedenle çocukların yapmak istedikleri engellenmemeli ve kırmadan onlarla empati yapmaya gayret gösterilmelidir. Engellemelerden yargılamalardan karşılaştırmalardan uzak bir şekilde daha sakin anlayışla çocuklar dinlenmelidir (Gülek, 2015).

Çocuk gelişiminde önemli dönemler vardır. Bu dönemlerde çocuk, gelişimini çok hızlı olacak şekilde tamamlar. Birinci gelişim dönemi doğumu ile başlar ve ikinci ayını içine alan süreçte 1-2 ayı kapsar. İkinci önemli dönem ise ergenliktir. Çocuk gelişimi bu dönemler içerisinde hızlı bir gelişim geçirir. Ergenlik dönemi çocuğun gelişiminde bir atılım olur. Çünkü fiziki yapı olarak gelişimi devam ederken bunun yanında kişiliğindeki değişim ile kendi geleceğini hazırlar. Daha özgün ve kendine has düşünmeye başlar. Gücünün ve yeteneğinin farkına varması ile bu yönde kendini geliştirmeye çalışır. Genetik özelliklerinin yanı sıra kendinde farkına vardığı yeteneklerini geliştirmeye yoğunlaşır. (Ataman, 2005).

Bu süreçte çocukları anlamak, onlara yardımcı olmak sakin kalmak gerekmektedir. Zorlu süreci biz yetişkinler daha da zorlaştırmaktan kaçınılmalı, onları anladığımızı hissettirmeliyiz.

2.6.1. Jean Piaget'in Zihinsel Gelişim Kuramı

Piaget bilişsel gelişimi açıklarken biyolojiden yararlanmış ve zeka tanımından başlayarak düşüncenin gelişimini açıklarken uyum, dengelenme, özümleme gibi biyoloji biliminin kavramlarından yararlanmışır. Piaget'e göre zeka çevreye uyum sağlamaya çalışır. İnsan çevreyle olan iletişimde sürekli kullanabileceği ve farklı durumlara genellebileceği olaylardan yararlanmaktadır (Aydın, 2016; Aktr.: Eroğlu, 2023).

Piaget'e göre bilişsel gelişim dört evreden oluşmaktadır (İnanç, Bilgin, & Atıcı, 2015). Bunlar; Duyu Hareket Dönemi, İşlem Öncesi Dönem, Somut İşlemler Dönemi ve Soyut İşlemler Dönemidir.

Bireylerin zihinsel gelişim dönemlerine baktığımızda dönemler arası geçişlerde problem çözme becerilerinin gelişmekte olduğunu ve çözümlerin daha hızlı ve akılcı olduğu görülmektedir. Duyu hareket döneminden başlayarak soyut işlemler dönemine ulaşıncaya kadar her bir dönem çocuğa olumlu katkılarda bulunur. Bu katkılar onu daha da geliştirerek oluşumuna katkı sağlar. Bireyin yetişkinliğe kadarki sürecinin birbiriyle bağlantılı bir şekilde ilerlemesine ve dönemler arasındaki geçişlerin birbirini tamamlamasına olanak sağlar. Bu geçişlerin çocukta var olan genetik ve bulunduğu yaşam alanından etkilenmesinin kaçınılmaz olduğunu anlatmaktadır (Kol, 2011; Aktr.: Pehlivan, 2019).

2.6.2 Jean Piaget Soyut İşlemler Dönemi

Piaget'in son dönemi olan soyut işlemler dönemi, 12 yaş ve sonrası olan yaş grubunu ele alır. Bu dönemden sonra artık çocukluktan çıkan birey ergenliğe girdiği için, çocuklarda değişimler görülmektedir. Çocuk kendine odaklanır ve varlığının sadece kendi etrafında dönen dünya olduğu fikri öne çıkar. Çocuk, herkesin kendine odaklandığını, ilgilendiğini ve kendini izlediği fikri hakim olur. Gerçek dünyadan sıyrılmaya başlar artık hayal edebilir gerçekte var olmayan her şeyi düşünebilir ve o dünyada rahatça hareket edebilir. Hayal gücünün yettiği her imkanı kullanarak sınırların dışına çıkabilir soyut kavramları kendi dağarcığında anlamlandırarak rahatça kullanır (Kol, 2011; Aktr.: Pehlivan, 2019).

Zihinsel gelişimin son dönemi soyut işlemler dönemi, 11 yaş ve üzeri olan yılları kapsamaktadır. Soyut işlemler döneminde artık çocuk büyükler gibi düşünmeye başlar. Olaylara bakış açısı farklılaşır sorunlara değişik çözümler getirir ve çözümlerden sonuca ulaşmayı başarır. Bu da soyut işlemler döneminin özelliklerindedir.

Ergenlerin soyut düşünme yeteneklerinin artmasından dolayı soyut işlemler döneminde bağımsızlık becerileri çok artar. Ergenler plan yapabilir, eylemlerinin olası sonuçlarını analiz edebilir, problemlerin alternatif çözümlerini hesaplayabilir, bu da küçük çocuklara oranla yaşamlarındaki yollarını en iyi şekilde belirleyebilirler. Daha küçük çocukların anlayamadıkları dini inanç ve politik düşünce gibi soyut kavramları anlayabilirler (Cohen, 2019).

2.7. Lowenfeld'in Sanatsal Gelişim Dönemlerinden Mantık Dönemi

Lowenfel'din mantık dönemi olan bu dönem içindeki çocukları gerçeği var olanı yaparlar ve bunu da resimlerinde kullanırlar. Etrafında var olan nesnelere gördükleri gibi var oldukları gibi resmedebilirler. Yaptıkları işlerin eleştirilmesini istemezler. Bu yüzden üretmeyerek bu yeteneklerinin yok olmasına neden olabilirler. Yakın uzak, küçük büyük ve aralarındaki mesafeleri rahatlıkla resimlerinde uygulayabilirler. Anatomi çizebilir, ayrıntılarını gösterebilir, ışığın resimdeki etkisini verebilir. Yaptıkları resimlerin ışığını ve renklerine dikkat ederek onu resimlerine yansıtmaya gayret ederler. Büyükleri gibi çizmeye ve en güzelini yapmaya çalışırlar ressamlardan etkilenerek onlara özenirler. Bu dönem çocukları yargılamalardan çok etkilenirler onlara yaklaşırken dikkatli davranmak önemlidir. Onların sorunlarını küçümsemek onları anlaşıldığını hissettirmek bu noktada çok önemlidir. Onların ilgi duyduğu hayallerini gerçek hayatla birleştirebileceği etkinliklere yönelmeli onların gelişimlerini destekleyecek çalışmalara yönelmeliyiz (Ayaydın, Vural, Tuna, Yılmaz, 2009; Aktaran: Pehlivan; 2019).

Çocuklarda sanat; sadece bir etkinlik olarak düşünmek yanlış olacaktır, onların dünyayı anlamaları ve yeteneklerinin farkına vararak bilinçli bir şekilde yeteneklerini keşfetmelerini sağlamaktır. Çocuğun kas gelişimine yardımcı olmak amacı ile yapılması gereken bir eğitimidir. Çocukların fiziksel ve düşünme biçimleri, çevreyle olan ilişkileri, iç dünyalarındaki yaşamları gelişmekte ve değişmektedir. Çocuğun bulunduğu yaş ile birlikte dönemler farklılaşır ve gelişir. Çocuğun yaşı ile birlikte ortaya çıkan dönemler alınan sanat eğitimleri ile gelişmektedir (Abacı, 2005).

Ortaokul öğrencileri Lowenfeld'in sanatsal gelişim evrelerine göre 12-14 yaş aralığında mantık dönemine denk gelmektedir. Yaptığı çizimlerde her türlü ayrıntıyı, hareketleri rahatlıkla resmedebilir. Çizmek istediği resmi renklendirirken gerçekte olan renkleri verebilir. Mekan algısı gelişmiştir, nesnelere yerlerini, önde arkada olan ilişkisini bilir, perspektifi çizimlerinde kullanır. Çocuk aldığı sanat eğitimi ile oran orantıyı bilir, nesnelere birbirleriyle olan ilişkisini resimlerine yansıtır. Işık, gölge ve renk bilgisinin olduğu resimlerinden anlaşılır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bölüm III kısmında araştırmanın yürütülmesinde kullanılan yöntem, araştırmanın evren ve örnekleme, kullanılan bilgi toplama araçları ve elde edilen sonuçların yorumlanması hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin kolaj tekniğinin resim yapma becerisine etkisinin araştırılmasını amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden deneysel desen kullanılmıştır.

Bu çalışmada Random yöntemi ile seçilen Malatya ilinin Doğanşehir ilçesinde bulunan Atatürk Ortaokulunda bulunan 7. sınıflarda iki şubeden, deney ve kontrol grubu olmak üzere iki farklı öğrenci grubu ile çalışılmıştır.

Araştırmacı tarafından belirlenen iki gruba kurgu hazırlanmış ve resim pastel ve kuru boya kullanılarak yaptırılmıştır. İlk yaptırılan çalışmada öğrencilerin seviyelerini belirlemek, süreç içindeki gelişimlerini izlemek ve sonuçta öğrencilerin ulaştığı noktayı görmek amaçlanmıştır. Yaptırılan ilk çalışma 4 hafta sonra tekrar uygulanarak ve ilk çalışmada alınan puanlarla son çalışmada alınan puanlar karşılaştırılıp yorumlanmıştır.

Kolaj tekniğinin özgün fikirler üretilmesine etkisi ve öğrenci için nasıl bir öneme sahip olduğunun araştırılmasına dayanan bu çalışmada öğrencilerin ürünleri aldıkları puan farklarına göre yorumlamaları yapılarak değerlendirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmada evren olarak, Malatya ilinin Doğanşehir ilçesinde Atatürk Ortaokulu 7. sınıf ve örneklem olarak 7.sınıflardan iki şubeden 20 şer kişilik 40 öğrenci seçilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Sanat teknikleri içerisinde önemli bir yere sahip olan kolaj tekniğine bağlı kalınarak genel bir literatür taraması yapılmıştır. Konu başlığı altında; makaleler, dergiler, tezler, kitaplar, internet kaynakları, yazılı ve görsel dokümanlar uzman görüşlerinden yararlanılarak veriler toplanmıştır.

Yapılan araştırmanın ön resim çalışmasında ve son resim çalışmasında değerlendirme aşamasında uzman görüşü alınarak hazırlanan DPÖ (Rubric) kullanılmıştır.

Uygulama aşamasında ise 7.sınıflardan iki sınıf seçilmiş ve seçilen sınıflar deney ve kontrol grubu olarak belirlenmiş ve her iki gruba ön çalışma yaptırılmıştır. Daha sonra 4 hafta kadar deney grubuna kolaj çalıştırılmıştır. Kontrol grubuna ise 4 hafta geleneksel resim yaptırılmıştır. Bu çalışmalar sonunda her iki gruba da son çalışma yaptırılmıştır. Öğrencilerin çalışmaları esnasında kullandıkları malzeme, teknik, boya gibi uygulama yöntemlerine müdahale edilmemiştir, serbest bırakılmışlardır. Bu çalışmalar 4 uzman tarafından DPÖ ile değerlendirilerek kolaj tekniğinin resim yapma becerisine olumlu etki etmesi beklenmiştir. Yaptırılan çalışmalar göz önünde bulundurularak incelenmiş puan farklarına bakılarak rapor oluşturulmuştur.

3.3.1. Ön Çalışma ve Son Çalışma

İlk çalışma öğrencilere resim atölyesinde kurgulanmış olan natürmort çalışmasını resim defterine pastel boya ya da kuru boya ile çizmeleri istenmiştir. Çalışma esnasında herhangi bir müdahale ya da bilgilendirme yapılmamıştır. Yapılan resim çalışmaları toplanmış ve puanlaması 4 uzman görsel sanatlar öğretmeni tarafından yapılmıştır.

Bu çalışmanın ardından deney grubuna 4 hafta boyunca kolaj tekniği konusunda hem bilgilendirme yapılmış hem de çalışmalar yapılmıştır. Kontrol grubuna ise aynı konularda boya kullanılarak sadece resimler yaptırılmıştır.

Çalışmalar bitince her iki gruba da yine aynı natürmort hazırlanmış ve pastel boya ve kuru boya kullanılarak resim yapmaları istenmiştir. Bu araştırmanın sonucunda 4 aynı uzman görsel sanatlar öğretmeni çalışmaları dereceli puanlama ölçeği ile puanlamışlardır.

3.3.2. Dereceli Puanlama Ölçeği (Rubric)

Ölçme; bireylerin ya da nesnelerin belirli özelliklere sahip olup olmadığının, sahipse sahip oluş derecesinin belirlenerek sonuçların sembollerle, özellikle sayı sembolleriyle ifade edilmesidir. Değerlendirme ise, ölçme sonuçlarını kıstaslar kullanarak nitelik hakkında bir karara varma sürecidir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]; 2007).

DPA, bir ödevi değerlendirme veya öğrenme çıktısıyla ilgili farklı kriterleri tanımlayan ve olası başarı düzeylerini spesifik, açık ve objektif bir şekilde belirten bir puanlama aracıdır. Makaleler, grup projeleri, yaratıcı çalışmalar ve sözlü sunumlar da dâhil olmak üzere proje bazlı öğrenci çalışmalarını değerlendirmek için değerlendirme listeleri kullanılır.

Değerlendirme listeleri, öğretmenlerin öğrencilere beklentileri iletmelerine ve öğrenci çalışmalarını adil, tutarlı ve verimli bir şekilde değerlendirmelerine yardımcı olabilir. Değerlendirme listeleri, öğrencilere güçlü ve zayıf yönleri hakkında bilgilendirici geri bildirim sağlayabilir, böylece performanslarını yansıtabilir ve iyileştirilmesi gereken alanlar üzerinde çalışabilirler (NCSatateUniversity, 2024).

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada yapılması düşünülen uygulama çalışması için uygun görülen çalışma planı oluşturulup sonrasında ortaokul 7. sınıf öğrencilerine yapılacak çalışmalar hakkında bilgiler verilmiş, sunumlar yapılmış ve çalışmalar başlatılmıştır.

Uygulama aşamasında 7.sınıflardan iki şube seçilip deney grubu ve kontrol grubu ile çalışılmıştır. 7A şubesine (deney grubuna) kolaj tekniği çalışmaları yaptırılmıştır. 7-B şubesine (kontrol grubuna) ise geleneksel yöntemle çalışmalar yaptırıldı ve elde edilen çalışmalar dereceli puanlama Aracı ile uzman kişilerce puanlanmıştır. Elde edilen puanlamaların arasındaki fark ve sonuçlar yorumlanarak değerlendirilmiştir.

3.5. Uygulama Sürecinin Planlanması

15 Mayıs 2023	Ön çalışmanın yaptırılması
15-16-17 Mayıs 2023	Konu sunumlarının anlatılması ve Kolaj tekniği ile çalışma
22-23-24 Mayıs 2023	Kolaj tekniği ile çalışma yapılması

27-28-29 Mayıs 2023	Kolaj tekniği ile çalışma yapılması
5-6-7 Mayıs 2023	Kolaj tekniği ile çalışma yapılması
12-13-14 Mayıs 2023	Son çalışmanın yapılması

3.6. Görsel Sanatlar Dersi 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Yıllık Plan

Tablo.1.

Görsel Sanatlar Dersi 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Yıllık Plan

Ay	Hafta	Saat	Kazanımlar	Etkinlikler	Açıklamalar	Ara Disiplinler ve Diğer Derslerle İlişkilendirme	Ölçme Değerlendirme
MAYIS	1. Hafta	1	G.7.1. Gözleme dayalı çizimlerinde farklı teknikler uygular.	Çalışmasında farklı teknikler, renk anlayışı, sanat üslubu fark eder ve uygular	Kara kalem ve pastel, kuru boya vb. Araç gereç kullanımı	19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı	Proje değerlendirme formu, kontrol listesi, rubrikler.
	2. Hafta	1	G.7.2.Kolaj tekniğini tanımlar. Kolaj hakkında bildiklerini paylaşır.	Kolaj tekniği nedir, önemi, sanatçıları, örnek resimler	Sanat Eserlerini inceleme Video		
	3. Hafta	1	G.7.3. Eserin, sanatın hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.	Resimleri inceleme, analiz etme.	Fotoğraf vs. Konu anlatımı		
MAYIS	4. Hafta	1	G.7.4. Eserlerde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.		Defter, kara kalem, eliş kağıdı, gazete, ip, dergi, füzen,		Performans değerlendirme formu, sunum dosyası, eskiz defteri vb. yararlanılır
	5. Hafta	1	G.7.5.Kolaj tekniği ile ilgili çevresin den örnekler gösterir. Kolaj tekniğini çalışmalarına kullanır. Her türlü malzemeyi kullanabilir.	Kolaj tekniğini kullanarak çalışmalar yapma.	Sulu boya, Akrilik boya Karışık Teknik		

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölüm; araştırma sonucunda elde edilen verilerin, yöntem bölümünde uygulanan teknikle çözümlenmesi sonucu elde edilen araştırma bulgularını ve yorumlarını içermektedir. Araştırma sürecinde sonuçlar 4 haftalık ders programına bağlı kalınarak öğrencilere etkinlikler yaptırılmış olup çalışmalarda malzeme sınırı olmadan istedikleri gibi kolaj tekniği ile çalışmalarını sağlamıştır. Bu tez çalışması kapsamında, alt problem maddeleri olarak belirlenen deney grubu ve kontrol grubu alt problemlerine ait bulgu ve yorumlar aşağıda belirtilen ilgili alt başlıklarda verilmiştir.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Birinci alt problem; Kolaj tekniği ile çalışma yapan deney grubu öğrencilerinin resim yapma becerisi, ön resim ve son resim arasında anlamlı bir fark göstermekte midir?

İkinci alt problem; mevcut plandaki yöntem ile resim yapan kontrol grubu öğrencilerinin resim yapma becerisi, ön resim ve son resim arasında anlamlı bir fark göstermekte midir?

Bu çalışmada hazırlanan Rubric değerlendirme ölçeği uzman görüşüne başvurulmuş ve çalışmalarda kullanılmıştır. Yapılan çalışmaların sonucunda 4 uzman değerlendirmesi yapılmış ve deney grubunun başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin özgün ürünleri rahatlıkla yapabildikleri ve etkinlikleri severek yaptıkları gözlemlenmiştir. Kolaj tekniği ile çalışma yapan öğrencilerin kendine olan güveni artmış, el becerileri gelişmiş, etkinliklere katılım artmıştır. Bu da yapılan araştırmanın başarılı olduğu kanısına varılmıştır.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Kolaj tekniği ile çalışma yapan deney grubu öğrencilerinin resim yapma becerisi, ön resim ve son resim arasında anlamlı bir fark göstermekte midir?

Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma

Resim 11. Ö1 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo. 2.

Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 1

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	50	95	45
Uzman 2:	50	100	50
Uzman 3:	35	95	60
Uzman 4:	40	100	60

Ö1 kodlu öğrencinin ilk çalışması, çizim ve boya anlamında yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Çizimin deseni doğruya yakın atılmasına karşın ışık ve gölge verilmemiş objelerin biçimi tam olarak çizilememiştir. Bunun sonucunda DPÖ puanı düşük olduğu görülmektedir.

Kolaj tekniği kullanılarak yaptığı çalışmalar sonucunda nesnelere yapılarını çözmüş, oran orantı düzelmiş ayrıntıya dikkat etmiş, kompozisyonu düzelmiş ve ışık gölgeyi verebilmiştir. Öğrenci DPÖ sonucunda yeterli puanı almış olduğunu görülmektedir.

Ön Çalışma

Kolaj Uygulaması

Son Çalışma

Resim 12. Ö2 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 3.

Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 2

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	45	90	45
Uzman 2:	40	95	50
Uzman 3:	45	95	50
Uzman 4:	45	95	50

Ö2 kodlu öğrencinin çalışmasında nesnelere biçim olarak yapılarının bozulmuş olduğu, boyamanın yeterli düzeyde olmadığı ve ışık gölgenin verilememiş olması ile yapılan DPÖ puanlarının düşük olduğu görülmektedir.

Yapılan kolaj çalışmalarının öğrenciye öz güven kattığını bakış açısını değiştirdiğini ve çalışmalara sevecekle katıldığı görülmüştür. Yapılan son çalışmada ise öğrencinin aynı çalışmada objelerin yapılarının düzeldiği, nesnelere kendi içerisinde yapılarının doğru olduğunu, boyamanın değiştiği ve düzeldiği görülmektedir. Yapılan ölçek puanlamasında yeterli puanı almış olduğu görülmektedir.

Ön Çalışma

Kolaj Uygulaması

Son Çalışma

Resim 13. Ö3 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 4.

Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 3

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	50	95	45
Uzman 2:	40	90	50
Uzman 3:	55	95	40
Uzman 4:	50	90	40

Ö3 kodlu öğrencinin yaptığı ilk çalışmasında kompozisyon ve oran orantının iyi olduğu ama objelerin biçimlerinin verilememiş olması, boya tekniğinin yanlış yapılması ve perspektifin yanlış çizilmesi ve çalışmanın zayıf kaldığı, ışık gölgenin yeterli olmadığı görülmüş ve bunun neticesinde ise ölçekteki puanı yeterli düzeyde değildir. Kolaj tekniği ile yapılan çalışmaların sonucunda çalışmada eksiklerinin giderildiği ve yaptığı son çalışmada ölçek puanının yeterli düzeye ulaştığı görülmüştür.

Ön Çalışma

Kolaj Uygulaması

Son Çalışma

Resim 14. Ö4 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 5.

Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 4

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	35	85	50
Uzman 2:	35	85	50
Uzman 3:	30	85	50
Uzman 4:	40	85	45

Ö4 kodlu öğrenci çalışmalarında kompozisyonu ayarlayamadığı, çizimin de objelerin biçiminin bozulmuş olduğunu, kumaşın yumuşaklığını veremediği, perspektif kurallarına uygun bir çizim yapamadığını ve boya kullanımı, ışık gölgenin de yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Kolaj tekniği ile yapılan çalışmalardan sonra öğrencinin biçim kumaşın özelliklerinin farkına vardığını, perspektif gibi sorunları çözdüğünü ve biçimdeki hatalarını düzelttiği, boya tekniğinin değiştiğini görmekteyiz. Bunun sonucunda da çalışmalarının yeterli düzeye ulaştığı görülmektedir.

Ön Çalışma

Kolaj Uygulaması

Son Çalışma

Resim 15. 05 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 6.
Deney Grubu - 20 Öğrenci Ön çalışma –Son Çalışma 5

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	60	100	40
Uzman 2:	65	95	35
Uzman 3:	50	100	50
Uzman 4:	50	95	55

05 kodlu öğrenci çalışmasında objelerin tam olarak kenar çizgilerinin belirgin olmadığı, resmin uçuyormuş gibi görüldüğü, objelerin net olmadığı görülmektedir. Kolaj çalışmalarından sonra öğrencinin çalışmalarında olumlu gelişmeler olmuş, resim netlik kazanmış, objeler kendi formuna kavuşmuştur. DPÖ puanlarına bakıldığında olumlu gelişme olduğu görülmektedir.

Deney Grubunun Rubric Puan Sonucunun Yorumlanması

Deney grubunu 7A şubesi öğrencileri oluşturmaktadır. Bu gruba çalışmalara başlamadan önce ön çalışma yaptırılmıştır. Ön çalışmada nesnelere oluşan bir kurguyu çizmeleri istenmiştir. Önce ne yapacakları konusunda bir fikre sahip olmayan öğrenciler bir süre düşündükten sonra çizmeye başladılar fakat bu aşamada sıkıldılar zorlandılar. Yapılan çalışmalar ve puanlama sonuçları bize çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir.

Bu aşamadan sonra deney grubu öğrencilerine kolaj tekniği ile çalışmalar yaptırılmıştır. Bu çalışmalarda başlangıçta malzeme bulmakta zorlansalar da bir süre sonra her türlü malzemeyi rahatlıkla kullanabileceklerini anlamışlardır. Bu çalışmalarını yapmaya başlayınca yaptıkları işten zevk almaya ve yaptıkları işi sevmeye başlamışlardır. Farklı malzeme kullanımı öğrencilerin el becerilerinin gelişmesine katkı sağlamış olup, daha kısa sürede işler yapmaya başlamışlardır. Kendilerine olan güvenleri arttı ve kendilerini daha iyi ifade etmeye başlamışlardır.

Kolaj tekniği ile yapılan çalışmalar sonunda ise tekrar nesnelere oluşan kurgunun çizimi yaptırılmıştır. Deney grubu bu çizimi ilk çizimlerine göre daha başarılı bir şekilde tamamlamıştır. Yapılan çalışmalarda objelerin desenleri daha doğru çizilmiş, renk daha belirgin ve ışık, gölge verilmiş, kompozisyon kâğıda tam olarak yerleştirilmiştir. Verilen uzman DPÖ puanları da bize son çalışmanın başarılı olduğu görülmektedir.

Tablo 7.

Birinci Uzman Öğretmen Ön Çalışma DPÖ Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği

SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Ozgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	2	Ö1		x					x										x				50
2	29	Ö2		x					x										x				45
3	30	Ö3			x				x										x				50
4	45	Ö4	x						x										x				35
5	63	Ö5		x					x											x			60
6	64	Ö6			x				x										x				45
7	71	Ö7		x					x										x				40
8	76	Ö8			x				x										x				50
9	80	Ö9		x					x										x				30
10	84	Ö10			x				x										x				60
11	110	Ö11		x					x										x				40
12	114	Ö12		x					x										x				35
13	132	Ö13			x				x										x				55
14	161	Ö14	x						x										x				25
15	229	Ö15		x					x										x				30
16	237	Ö16			x				x										x				45
17	241	Ö17			x				x										x				50
18	292	Ö18		x					x										x				35
19	304	Ö19		x					x										x				25
20	999	Ö20		x					x										x				40
Zayıf			: 5																				
Orta			: 10																				
İyi			: 15																				
Çok İyi			: 20																				

Birinci uzman öğretmenin verdiği ön çalışma puanlarına bakıldığında öğrencilerin aldıkları puanlar en düşük 25 puan en yüksek ise 60 puan arasında değerler aldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır. Buradan elde edilen puanlar öğrencilerin durumunun zayıf ile iyi arasında olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmaların gelişimine destek olmak için kolaj tekniği ile resimler yaptırılmıştır. 4 hafta sürecek çalışmaların ardından tekrar puanlama yapan uzman öğretmenin DPÖ tablosuna bakılacak ve sonuçlar karşılaştırılacaktır.

Tablo 8.

Birinci Uzman Öğretmen Son Çalışma DPÖ Puanları

ADI SOYADI	ZÜPÜAN				ZÜPÜAN				ZÜPÜAN				ZÜPÜAN				
	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf
Ö1				x				x				x					
Ö2																	
Ö3																	
Ö4																	
Ö5																	
Ö6																	
Ö7																	
Ö8																	
Ö9																	
Ö10																	
Ö11																	
Ö12			x				x				x				x		
Ö13			x				x				x				x		
Ö14			x				x				x				x		
Ö15				x			x				x				x		
Ö16				x			x				x				x		
Ö17			x				x				x				x		
Ö18																	

Birinci uzman öğretmenin vermiş olduğu son çalışma puanlarına bakıldığında, öğrencilerin almış olduğu puanlar en düşük 70 puan en yüksek ise 100 puan arasında olduğunu görülmektedir. Yapılan son çalışmaların ardından öğrencilerin puanlarının yükselmesi araştırmanın sonucunun başarılı olduğu yönündedir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Mevcut planda ki yöntem ile resim yapan kontrol grubu öğrencilerinin resim yapma becerisi, ön resim ve son resim arasında anlamlı bir fark göstermekte midir?

Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma

Ön Çalışma

Son Çalışma

Resim 16. Ö6 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 9.

Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 1

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	55	70	15
Uzman 2:	55	75	20
Uzman 3:	60	70	10
Uzman 4:	50	65	15

Ö6 kodlu öğrenci ön çalışmasında resim yarım bir zemin üzerinde duruyor gibi görünmektedir. Nesnelere biçimleri tam olarak belirgin değil ve boyama biçimleri düz gibi algılamamızı sağlamaktadır. Kontrol grubunun resim çalışmalarının ardında çok fazla bir değişim gözlenmemektedir. Renkler daha belirgin hale gelmiş ama ışık gölge resimlerinde hissedilmemektedir. Uzman değerlendirmesinde fazla bir puan farkı olmaması bize değişimin çok olmadığını göstermektedir.

Ön Çalışma

Son Çalışma

Resim 17. Ö7 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 10.

Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 2

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	50	75	25
Uzman 2:	45	75	30
Uzman 3:	45	80	40
Uzman 4:	35	70	35

Ö7 Kodlu öğrenci ön çalışmasında kompozisyonu tam olarak yerleştiremediği, objelerin yapılarının bozuk olduğu görülmektedir. Kumaşın yumuşaklığı hissedilmemektedir. Ön çalışmada kullanılan renklendirme zayıf kalmıştır. Son çalışmada ise objelerin biraz düzeldiği; kompozisyonu oturabildiğini ama çalışmada ışık- gölgenin olmadığı görülmektedir. Uzman öğretmenlerin puanlarında gelişimin olduğunu fakat yeterli düzeye ulaşılmadığını göstermektedir.

Ön Çalışma

Son Çalışma

Resim 18. Ö8. Kodlu Öğrenci Çalışmaları.

Tablo 11.
Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 3

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	55	85	30
Uzman 2:	55	75	20
Uzman 3:	60	80	20
Uzman 4:	55	75	20

Ö8 Kodlu öğrenci çalışmasında kompozisyon tam olarak yerleştirilememiş ve objelerin biçimleri tam olarak ortaya çıkmamaktadır. Resimlerde ışık- gölge görülmemektedir. Boyut ve perspektif tam olarak verilememiştir. İkinci son çalışmada ise kompozisyon ve objelerin yapıları düzelmiştir. Resimlerin her ikisi de tam olarak boyanmıştır ama resimlerde objelerin biçim olarak yapılan kurgunun yüzeylerinin düz olduğu hissi verilmiş, yapı olarak yuvarlak biçimler ise verilememiştir.

Ön Çalışma

Son Çalışma

Resim 19. Ö9 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 12.
Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 4

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	45	70	25
Uzman 2:	40	65	25
Uzman 3:	45	70	25
Uzman 4:	35	60	25

Ö9 Kodlu öğrenci ilk çalışmasında kompozisyonu oturabilmiştir. Objelerin yapılarını verememiş ve bozmuştur, renk anlamında da zayıf kalmış ve oval yapıları verilemediği için yeterli seviyede değildir. Öğrencinin yapmış olduğu son çalışmada kompozisyon iyi durumdadır. Objelerin yapıları düzelmiş fakat ışık, gölge resimde verilememiştir. Boyama tam anlamıyla yeterli seviyede değildir. Uzmanların vermiş olduğu DPÖ puanlarda çok fazla bir gelişim görülmemektedir.

Ön Çalışma

Son Çalışma

Resim 20. Ö10 Kodlu Öğrenci Çalışmaları

Tablo 13.
Kontrol Grubu - 20 Öğrenci Ön-Son Çalışma 5

	Ön Çalışma	Son Çalışma	Fark
Uzman 1:	50	70	20
Uzman 2:	50	70	20
Uzman 3:	40	65	25
Uzman 4:	50	70	20

Ö10 Kodlu öğrencinin ön çalışmasında kompozisyonu yerleştiremediği görülmektedir. Objelerin yapıları tam olarak verilememiştir. Renk anlamında yeterli seviyeye ulaşamamıştır. Boyama ve objeler birbiri içerisine girdiği görülmektedir. Öğrencinin son çalışmasında kompozisyonda düzelmiş, renkler soluklaşmıştır. Objelerin yapılarında az da olsa düzelme görülmektedir. Uzmanlar DPÖ puan farkının çok olmadığı bir puanlama yapmışlardır.

Kontrol Grubu Rubric Puan Sonucunun Yorumlanması

Kontrol grubu 7C şubesi öğrencileri oluşturmaktadır. Bu gruba çalışmalara başlamadan önce ön çalışma yaptırılmıştır. Ön çalışmada deney grubunun çizmiş olduğu kurgu çalışması kontrol grubuna da çizdirilmiştir. Kontrol grubu öğrencileri bu çalışmada zorlanmış ve sıkılmışlardır. Bir süre bekleyen öğrenciler çizime başlamış ve yapılan çalışmalarda kompozisyon oturtulamamış, objelerin deseni doğru çizilememiştir ve yapılan boyama ve renk kullanımının yeterli düzeyde olmadığı uzman DPÖ puanlamalarında da görüldüğü gibi düşük olmuştur.

Bu çalışmanın ardından kontrol grubuna geleneksel resim yapma yöntemi ile resim yaptırılmaya devam edilmiştir. Bu süreçlerde öğrencilerin çalışma şeklinde ve yönteminde farklılıkların kolaj tekniği ile çalışanlara göre daha az olduğu gözlemlenmiştir.

Geleneksel resim yapma yöntemi uygulanan öğrencilere tekrar deney grubuna yaptırılan kurgu çalışması yaptırılmıştır. Öğrencilerin bu çalışmaları yaparken kolaj çalışmasındaki kadar aktif olmadıkları fark edilmiştir. Derslerin daha durgun ve rutin bir şekilde devam ettiği fark edilmiştir. Yapılan çalışmalarda çizimlerin birbirini takip ettiği aralarındaki farkın çok az olduğu gözlemlenmiştir. Uzman puanlamalarında da bu fark görülmektedir. Bu DPA puanlamalar arasındaki farkın deney grubuna göre düşük olduğu gözlenmiştir.

Tablo 14.

Birinci Uzman Öğretmen Ön Çalışma DPÖ Puanları

SIRA		NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				İstene çalışanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
				Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	1		Ö1		x			x					x			x				x				45
2	9		Ö2		x			x					x			x				x				45
3	21		Ö3	x				x					x			x				x				35
4	44		Ö4		x			x				x			x					x				35
5	49		Ö5		x				x				x			x				x				45
6	60		Ö6		x					x			x			x				x				55
7	66		Ö7			x			x			x			x					x				50
8	67		Ö8		x				x					x		x				x				55
9	68		Ö9		x			x					x			x				x				45
10	70		Ö10		x				x				x			x				x				50
11	93		Ö11		x			x					x			x				x				40
12	105		Ö12	x				x				x			x					x				35
13	108		Ö13		x				x			x			x					x				35
14	118		Ö14		x			x				x			x					x				30
15	125		Ö15	x				x				x				x				x				35
16	150		Ö16		x				x				x			x				x				45
17	227		Ö17		x				x				x			x				x				45
18	234		Ö18		x				x			x			x					x				40
19	255		Ö19	x				x				x			x					x				40
20	282		Ö20	x				x				x			x					x				35
Zayıf				: 5																				
Orta				: 10																				
İyi				: 15																				
Çok İyi				: 20																				

Kontrol grubu ön çalışmasında birinci uzmanın puanlarına bakıldığında en düşük puanın 35 ve en yüksek alınan puan 45 olduğu görülmektedir. Öğrencilerin seviyelerinin yetersiz olduğu görülmektedir. Bu ölçekte elde edilen puanlar öğrencilerin zayıf ve orta düzeyde oldukları anlaşılmaktadır. Bu puanlamaların ardından öğrenciler geleneksel resim yaptırılmış ve ürünler tekrar puanlanmıştır.

Tablo 15.

Birinci Uzman Öğretmen Son Çalışma DPÖ Puanları

SIRA		NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi				İstene çalışanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP		
				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN						
				Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi			
1	1		Ö1			x				x				x				x					x	75		
2	9		Ö2			x				x				x				x					x	75		
3	21		Ö3				x			x				x				x					x	85		
4	44		Ö4				x			x			x					x					x	70		
5	49		Ö5			x				x			x					x					x	60		
6	60		Ö6				x			x				x				x					x	70		
7	66		Ö7				x			x				x				x					x	75		
8	67		Ö8				x			x				x				x					x	85		
9	68		Ö9			x				x				x				x					x	70		
10	70		Ö10			x				x				x				x					x	70		
11	93		Ö11			x				x				x				x					x	65		
12	105		Ö12				x				x				x				x					75		
13	108		Ö13				x				x				x				x					65		
14	118		Ö14			x				x				x					x				x	60		
15	125		Ö15			x				x				x					x				x	75		
16	150		Ö16			x				x				x					x				x	70		
17	227		Ö17				x			x				x					x				x	70		
18	234		Ö18				x				x				x					x				70		
19	255		Ö19				x			x				x					x				x	75		
20	282		Ö20				x			x				x					x				x	70		
Zayıf		:	5																							
Orta		:	10																							
İyi		:	15																							
Çok İyi		:	20																							

Kontrol grubunun son çalışmasında birinci uzman öğretmenin vermiş olduğu puanlara bakıldığında en düşük öğrenci puanının 60 olduğu en yüksek puanın ise 85 olduğu görülmektedir. Buradan öğrenci seviyelerinin daha çok zayıf ile iyi arasında olduğu görülmektedir. Araştırmada kullanılan geleneksel resim ile yapılan çalışmaların öğrenci gelişimine etkisinin çok az ve yavaş olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırması yapılan 7. sınıf öğrencilerine uygulanan çalışmaların sonuçları hakkında yorumlar ve öneriler verilmiştir.

5.1. Sonuç

Üretim ve tüketimin yoğun olduğu çağımızda günümüz sanatına da yansımaları olmuştur. Birçok teknik ve malzemeden yararlanılarak oluşturmaya yönelik bu tavır sanat eğitimcisini ve öğrencisini etkilemiş, farklı bakış açıları kazanmasını sağlamıştır. Kolaj tekniği öğrencinin ilgi ve isteklerini besleyerek yaratım sürecine katkıda bulunmuş, farklı bakış açıları geliştirmesine aracı olduğu görülmüştür.

Çalışmanın elde ettiği verilerin değerlendirilmesinde gerçekleştirilen çalışmaya benzer amaçlarla yapılan bir araştırmanın sonuçlarını kıyaslayarak sonuçlara bakmak son derece konu bağlamında önemlidir. Konuya kendini ifade etme becerisi perspektifinden yaklaşan Biffi ve Zuccoli'nin "Researching oneself through the collage" yani "Kolaj Yoluyla Kendini Araştırmak" olarak dilimize çevirebileceğimiz bir araştırma gerçekleştirmişlerdir (Biffi & Zuccoli, 2015). Bu çalışmada İtalya'da lise son sınıftaki öğrencilerinden öğretmenlerinin de desteği ile kolaj tekniğinin öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerine katkısı araştırılmıştır. Başlangıçta öğrencilere kendileri hakkında yazmaları istenmiş ve ifade becerileri hakkında gözlem yapılmıştır. Akabinde ise öğrencilerin kendilerini kolaj tekniği ile düşündüklerini ifade etmeleri istenmiştir. Öğrenciler kendilerini ifade etmede kolaj tekniği ile ilişkileri sonrası yazılı olarak ifade edemeyecek çeşitlilikte yeni bazı ifade araçlarını kullandıkları belirtilmiştir. Elde edilen sonuçlara bakıldığında ise kolaj tekniği yetenek üzerindeki kaygıya neden olan bir anlatma korkusunu ortadan kaldırarak daha rahat düşsel imge ve ifade üretmeye ve tasarlamaya olanak sağlamıştır. Kolaj yolu ile kullanılan malzemeler kendi halleri ile var oldukları için malzemenin yaratıcı sınırlarının sorgulanmasına ve aşılmasına neden olmuştur. Dördüncü yarar ise yine malzemenin resim yapmada kullanılmayan bir malzeme olması nedeniyle hayal dünyasının sınırlarının aşılmasında son derece üretken

fikirlerin doğmasına neden olmuştur. Ayrıca kolaj yolu ile ortaya çıkan sonuçlar her defasında farklı anlamları kapsadığı için ifade bakımından genişlemeye imkan veren bir yanının olmasıyla yaratıcılığın gelişimine inanılmaz katkılar sağladığı görülmüştür.

Ayrıca çalışmanın ortaya konan sonuçlar göz önüne alındığında kolaj tekniği ile çalışma var olan somut becerilerin ileri düzeyde gelişmesine etkileri olmuştur. Bu çalışma sonucunda öğrencilerin günlük yaşamda kullanılmış atıl durumdaki malzemeleri kendi içinde değerlendirip nasıl dönüştürülebileceğini fark etmesine yardımcı olduğu görülmüştür. Soyut düşünme dönemi aşamasında olan öğrencilerin, kolaj tekniği ile farklı malzemeleri kullanarak duyuşsal becerilerini geliştirdikleri ve dolayısıyla öğrencilerin ifade gücünün zenginleştiği görülmüştür.

Yapılan araştırma sonuçları ve uzmanlar tarafından çalışmalara verilen puanlar, kolaj tekniğinin öğrencinin resim yapma becerisine etkisinin olumlu olduğunu göstermektedir. Kolaj tekniğinin sürece dâhil edilmesinin öğrenciler üzerinde olumlu etkileri olduğunu ve aktif olarak derse ilgilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin resim yapma becerilerinin arttığı ve yeteneklerinin geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan araştırmada deney grubu ile kontrol grubu ön çalışmada birbirine yakın puanlar almışlardır. Bundan sonra deney grubuna yaptırılan kolaj tekniği ile resim çalışmaları yaptırılmıştır. Kontrol grubuna ise geleneksel resim çalışmaları yaptırılmıştır.

Bu çalışmaların sonucunda deney grubuna ve kontrol grubuna aynı resim çalışması yaptırılması neticesinde deney grubunun uzman öğretmenlerden almış oldukları DPÖ puanlar daha yüksek olmuştur. Süreç sonunda kolaj tekniğinin resim yapma becerisine olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin yapmaya çalıştıkları ürünlerde hangi malzemeleri nereye kullanması gerektiğini önceden hesaplaması, zihninde oluşturması ile uygulamaya geçmesi için öngörü oluşturması gerekir. Bu da sorunlara daha yapıcı çözümleri daha erken fark etmesine, sorunlarla baş etme gücünü kendinde bulmasına yardımcı olmaktadır.

5.2. Öneriler

Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin resim yapma becerilerine kolaj tekniği ile yapılan çalışmaların etkisinin incelenmesi ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda bazı öneriler geliştirilmiştir.

- 7. Sınıf öğrencilerine uygulanan bu çalışmanın orta öğretimin tüm kademelerinde uygulanabileceği önerilmektedir.
- Görsel sanatlar dersinde farklı malzeme kullanımına daha fazla yer verilerek öğrencilerin bakış açılarına ve becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayabileceği önerilmektedir.
- İlkokullar ve ortaokul kademelerinde öğrencilerin farklı malzemelere ulaşabilecekleri ve çalışmalarında kullanabilecekleri beceri atölyelerin kurulması gerektiği önerilmektedir.
- Sanat eğitiminde mevcut plandaki resim çalışmaları yanında farklı materyal ve malzeme kullanımı için ve derslerin ilgi çekici, merak uyandıracak çalışmalar yaptırılmasına olanak sağlanması önerilmektedir.

Sonuç olarak; 7. Sınıf yaş grubu öğrencileri ile uygulaması yapılan bu tez çalışmasından elde ettiğimiz sonuçlar ve yapılan literatür taramaları sonucunda kolaj çalışmasının bu yaş grubu çocukların, bilişsel, duyuşsal vb. bütünsel gelişimleri dikkate alındığında sanat eğitiminde kolaj çalışması ve birçok sanatsal tekniğin kullanılması aracılığı ile çocuklara disiplinler arası başarı getireceği düşünülerek sanat eğitimi uygulamalarının yapıldığı fiziki koşulların ve maddi imkanların iyileştirilmesi, akademik başarının artması adına, ön koşul olarak önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abacı, O. (2005). Çocuğun Sanatsal Gelişimi. *İlköğretim Sanat Eğitimi Kuram*
- Adalı, A. (1996). Kolaj'ın Tarihsel Oluşumu. *Toplumbilim Dergisi*(4), 67-75.
- Antmen, A. (2010). *20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar*. İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Ataman, A. (2005). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Aydın, E. (2015). *Türkiye'de kavramsal eğilimler ve Altan Gürman'ın resmi*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Ana Sanat Dalı: Yüksek Lisans Tezi.
- Batur, E. (2009). *Modernizmin Serüveni* (8. b.). İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Beyoğlu, A. (2015). Sanat eğitiminde kolaj tekniği ve Richard Hamilton'ın eser örneğinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(2), 225-241.
- Biffi, E., & Zuccoli, F. (2015). Researching oneself through the collage. *Contemporary*, 5(1), 1-7.
- Cohen, L. J. (2019). *A'dan Z'ye Psikoloji*. (M. Doğan, Çev.) İstanbul: Say Yayınları.
- Çağlayan, G. (tarih yok). Relational Notation & Mapping Structures: A Data Analysis Framework.
- Dix, A. G. (2010). *Sanat Atlası*. (A. Sabuncuoğlu, & B. Kovulmaz, Çev.) İstanbul: Boyut Yayıncılık.
- Duben, İ. (2007). *Türk Resmi ve Eleştirisi (1880-1950)*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Ergün, C. (2012). Temel sanat eğitiminde ve çağdaş sanatta kolaj-fotomontaj. *Sanat-Tasarım Dergisi*, 1(3), 5-19.
- Eroğlu, M. (2023). Çocukluk Döneminde Bilişsel Gelişim: Piaget ve Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramlarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması. *Journal of Education and New Approaches*, 6(1), 69-77. doi:<https://doi.org/10.37991/sosdus.1434580>

- Eroğlu, M. (2023). Çocukluk Döneminde Bilişsel Gelişim: Piaget ve Vygotsky'nin Bilişsel Gelişim Kuramlarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 6(1), 69-77. doi:DOI: 10.52974/jena.1258278
- Etkin, S. K. (2019). Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 1(1), 125-129. doi:https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000227
- Gombrirch, E. (2011). *Sanatın Öyküsü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gülek, S. (2015). *Çocukların Dünyası; Çocuk Eğitimi Rehberi*. İstanbul: Rađbet Yayınları.
- Güneş, N. (2013). *Resim sanatında kolaj, asamblaj ve Türk resmine yansımaları*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Yüksek Lisans Tezi.
- İnanç, B. Y., Bilgin, M., & Atıcı, M. K. (2015). *Gelişim Psikolojisi Çocuk ve Ergen Gelişimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kaplanoğlu, L. (2008). Sanatsal Bir Deđer Olarak "Kolaj". *Sanat Dergisi*(13), 97-104.
- MEB. (2007). *Görsel Sanatlar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- NCSatateUniversity. (2024, Haziran 29). *Rubric best practices examples templates*. Haziran 29, 2024 tarihinde NC State University Teaching Resources: https://teaching-resources.delta.ncsu.edu/rubric_best-practices-examples-templates/ adresinden alındı
- Pehlivan, E. (2019). *7. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Kolaj Tekniği Uygulamalarının Sanat Eğitimine Etkisinin İncelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri EnstitüsüGüzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-ĖĖ Öğretmenliği Bilim Dalı: Yüksek Lisans Tezi.
- Sözen, M., & Tanyeli, U. (2005). *Sanat Kavramı ve Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Şahin, D. (2015). Dada'nın Fotoğraf Anlayışı. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 1(2), 83-92.

Yerlikaya, A. (2022). *Kolaj Tekniğinin Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Soyut Resim Yapma Becerilerine Etkisi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı: Yüksek Lisans Tezi.

Resimler İnternet Adres Listesi

Resim.1. <https://www.istanbulsanatevi.com/wp-content/uploads/2015/12/pablo-picasso-gitar-1.jpg> (13.05.2024 saat:20:00)

Resim.2. <https://i0.wp.com/resimhocam.com/wp-content/uploads/2020/10/Keman-ve-Pipo-Georges-Braque.jpg?resize=768%2C520&ssl=1> (13.05.2024 saat:20:00)

Resim.3. <https://kolajart.com/wp/wp-content/uploads/2022/01/image-4.png> (13.05.2024 saat:20:20)

Resim.4. https://www.repro-tableaux.com/kunst/kurt_schwitters/Merz-301-Kartoffeln-Kurt-Schwitters.jpg

Resim.5. <https://www.e-skop.com/images/UserFiles/images/Editor/dada100/sop7.jpg>

Resim.6. http://www.artfulliving.com.tr/image_data/content_pane_image/66af0739524700b8aa07658c1555fbd4.jpg

Resim.7. https://image.piri.net/resim/imagecrop/2019/10/13/04/29/resized_961c5-12ebb5f003_altan_gurman.tif

Resim.8. <https://iadsb.tmgrup.com.tr/944951/1200/627/0/32/1000/554?u=https://idsb.tmgrup.com.tr/2020/01/14/1579006283443.jpg>

Resim.9. <https://d35fbhjemrkr2a.cloudfront.net/Images/Shop/97/Product/16157/400/7a3b1f2640c64e57bf6fcaeb0a0c10d7.jpg>

Resim.10. <https://d35fbhjemrkr2a.cloudfront.net/Images/Shop/121/Product/8908/400/261e147696324022a4f8f82e00dafd5d.jpg>

2. Uzman Öğretmen puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																						
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.			
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN			
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi
1	2	Ö1	x																			50
2	29	Ö2	x																			40
3	30	Ö3	x																			40
4	45	Ö4	x																			35
5	63	Ö5																				65
6	64	Ö6	x																			50
7	71	Ö7																				55
8	76	Ö8	x																			50
9	80	Ö9																				45
10	84	Ö10	x																			50
11	110	Ö11																				45
12	114	Ö12	x																			40
13	132	Ö13	x																			40
14	161	Ö14	x																			40
15	229	Ö15	x																			45
16	237	Ö16																				35
17	241	Ö17	x																			50
18	292	Ö18																				50
19	304	Ö19	x																			40
20	999	Ö20	x																			25
Zayıf		:	5																			
Orta		:	10																			
İyi		:	15																			
Çok İyi		:	20																			

4. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																							
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	2	Ö1	x					x				x					x						40
2	29	Ö2	x					x				x					x						45
3	30	Ö3	x						x			x					x						50
4	45	Ö4	x					x				x					x						40
5	63	Ö5			x			x				x					x						50
6	64	Ö6		x				x				x					x						50
7	71	Ö7		x				x				x					x						40
8	76	Ö8	x					x				x					x				x		25
9	80	Ö9		x				x				x					x					x	35
10	84	Ö10		x				x				x					x					x	45
11	110	Ö11		x				x				x					x					x	40
12	114	Ö12	x					x				x					x					x	25
13	132	Ö13		x				x				x					x					x	45
14	161	Ö14		x				x				x					x					x	40
15	229	Ö15	x					x				x					x					x	30
16	237	Ö16		x				x				x					x					x	45
17	241	Ö17			x			x				x					x					x	45
18	292	Ö18		x				x				x					x					x	50
19	304	Ö19			x			x				x					x					x	50
20	999	Ö20	x					x				x					x					x	25
Zayıf		:	5																				
Orta		:	10																				
İyi		:	15																				
Çok İyi		:	20																				

Deney Grubu Son Çalışma Uzman Puanları

1. Uzman öğretmen puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																							
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	2	Ö1			x			x			x			x					x	95			
2	29	Ö2			x			x			x			x					x	90			
3	30	Ö3			x			x			x			x					x	95			
4	45	Ö4			x			x			x			x					x	85			
5	63	Ö5			x			x			x			x					x	100			
6	64	Ö6			x			x			x			x					x	80			
7	71	Ö7			x			x			x			x					x	85			
8	76	Ö8			x			x			x			x					x	80			
9	80	Ö9			x			x			x			x					x	75			
10	84	Ö10			x			x			x			x					x	80			
11	110	Ö11			x			x			x			x					x	85			
12	114	Ö12			x			x			x			x					x	75			
13	132	Ö13			x			x			x			x					x	90			
14	161	Ö14			x			x			x			x					x	75			
15	229	Ö15			x			x			x			x					x	85			
16	237	Ö16			x			x			x			x					x	85			
17	241	Ö17			x			x			x			x					x	75			
18	292	Ö18			x			x			x			x					x	85			
19	304	Ö19			x			x			x			x					x	70			
20	999	Ö20			x			x			x			x					x	80			
Zayıf		:	5																				
Orta		:	10																				
İyi		:	15																				
Çok İyi		:	20																				

2. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																							
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	2	Ö1			x			x			x			x			x			x	100		
2	29	Ö2			x			x			x			x			x			x	95		
3	30	Ö3			x			x			x			x			x			x	90		
4	45	Ö4			x			x			x			x			x			x	85		
5	63	Ö5			x			x			x			x			x			x	95		
6	64	Ö6			x			x			x			x			x			x	85		
7	71	Ö7		x				x			x			x			x			x	80		
8	76	Ö8			x			x			x			x			x			x	85		
9	80	Ö9			x			x			x			x			x			x	90		
10	84	Ö10			x			x			x			x			x			x	85		
11	110	Ö11			x			x			x			x			x			x	85		
12	114	Ö12			x			x			x			x			x			x	90		
13	132	Ö13			x			x			x			x			x			x	85		
14	161	Ö14			x			x			x			x			x			x	80		
15	229	Ö15			x			x			x			x			x			x	90		
16	237	Ö16			x			x			x			x			x			x	85		
17	241	Ö17			x			x			x			x			x			x	80		
18	292	Ö18			x			x			x			x			x			x	90		
19	304	Ö19			x			x			x			x			x			x	90		
20	999	Ö20			x			x			x			x			x			x	85		
Zayıf		:		5																			
Orta		:		10																			
İyi		:		15																			
Çok İyi		:		20																			

3. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																							
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	2	Ö1			x			x			x			x			x			x	95		
2	29	Ö2			x			x			x			x			x			x	95		
3	30	Ö3			x			x			x			x			x			x	95		
4	45	Ö4			x		x			x			x			x			x		85		
5	63	Ö5			x			x			x			x			x			x	100		
6	64	Ö6			x			x			x			x			x			x	85		
7	71	Ö7			x			x			x			x			x			x	85		
8	76	Ö8			x			x			x			x			x			x	90		
9	80	Ö9			x			x			x			x			x			x	85		
10	84	Ö10			x			x			x			x			x			x	80		
11	110	Ö11			x			x			x			x			x			x	85		
12	114	Ö12			x			x			x			x			x			x	85		
13	132	Ö13			x			x			x			x			x			x	90		
14	161	Ö14			x			x			x			x			x			x	90		
15	229	Ö15			x			x			x			x			x			x	95		
16	237	Ö16			x			x			x			x			x			x	85		
17	241	Ö17			x			x			x			x			x			x	90		
18	292	Ö18			x			x			x			x			x			x	95		
19	304	Ö19			x			x			x			x			x			x	80		
20	999	Ö20			x			x			x			x			x			x	80		
Zayıf		: 5																					
Orta		: 10																					
İyi		: 15																					
Çok İyi		: 20																					

4. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																							
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				Çalışmanın desenini Kompozisyon kurallarına uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	2	Ö1			x			x			x			x			x			x	100		
2	29	Ö2			x			x			x			x			x			x	95		
3	30	Ö3			x			x			x			x			x			x	90		
4	45	Ö4			x			x			x			x			x			x	85		
5	63	Ö5			x			x			x			x			x			x	95		
6	64	Ö6			x			x			x			x			x			x	90		
7	71	Ö7			x			x			x			x			x			x	90		
8	76	Ö8			x			x			x			x			x			x	80		
9	80	Ö9			x			x			x			x			x			x	90		
10	84	Ö10			x			x			x			x			x			x	85		
11	110	Ö11			x			x			x			x			x			x	95		
12	114	Ö12			x			x			x			x			x			x	80		
13	132	Ö13			x			x			x			x			x			x	80		
14	161	Ö14			x			x			x			x			x			x	90		
15	229	Ö15			x			x			x			x			x			x	90		
16	237	Ö16			x			x			x			x			x			x	85		
17	241	Ö17			x			x			x			x			x			x	90		
18	292	Ö18			x			x			x			x			x			x	85		
19	304	Ö19			x			x			x			x			x			x	90		
20	999	Ö20			x			x			x			x			x			x	85		
Zayıf		:	5																				
Orta		:	10																				
İyi		:	15																				
Çok İyi		:	20																				

2. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																								
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi				İstenen çalışmanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP	
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN					
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi		
1	1	Ö1			x			x				x				x				x				50
2	9	Ö2			x			x				x				x				x				45
3	21	Ö3		x				x					x			x				x				45
4	44	Ö4			x			x				x				x				x				40
5	49	Ö5		x				x				x				x				x				45
6	60	Ö6		x				x				x				x				x				55
7	66	Ö7		x				x				x				x				x				45
8	67	Ö8			x			x				x				x				x				55
9	68	Ö9		x				x				x				x				x				40
10	70	Ö10		x				x				x				x				x				50
11	93	Ö11			x			x				x				x				x				45
12	105	Ö12		x				x				x				x				x				45
13	108	Ö13		x				x				x				x				x				40
14	118	Ö14			x			x				x				x				x				35
15	125	Ö15		x				x				x				x				x				40
16	150	Ö16		x				x				x				x				x				40
17	227	Ö17		x				x				x				x				x				35
18	234	Ö18		x				x				x				x				x				40
19	255	Ö19		x				x				x				x				x				30
20	282	Ö20		x				x				x				x				x				35
Zayıf		:	5																					
Orta		:	10																					
İyi		:	15																					
Çok İyi		:	20																					

3. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																								
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				İsteneen çalışmanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP	
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN					
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi		
1	1	Ö1		x						x									x					45
2	9	Ö2		x						x									x					40
3	21	Ö3		x						x									x					45
4	44	Ö4		x						x									x					40
5	49	Ö5		x						x									x					45
6	60	Ö6				x				x									x					60
7	66	Ö7		x						x									x					45
8	67	Ö8				x						x							x					60
9	68	Ö9		x						x									x					45
10	70	Ö10		x						x									x					40
11	93	Ö11		x						x									x					35
12	105	Ö12		x						x									x					45
13	108	Ö13		x						x									x					40
14	118	Ö14		x						x									x					45
15	125	Ö15		x						x									x					25
16	150	Ö16		x						x									x					35
17	227	Ö17		x						x									x					40
18	234	Ö18		x						x									x					40
19	255	Ö19		x						x									x					45
20	282	Ö20		x						x									x					25
Zayıf		:	5																					
Orta		:	10																					
İyi		:	15																					
Çok İyi		:	20																					

4. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																										
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi.				İstlenen çalışmanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP			
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN							
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi				
1	1	Ö1	x					x						x					x					45		
2	9	Ö2		x					x						x					x				40		
3	21	Ö3		x				x							x					x				45		
4	44	Ö4		x					x						x					x				50		
5	49	Ö5	x						x						x					x				35		
6	60	Ö6		x						x						x					x			50		
7	66	Ö7		x					x							x				x				35		
8	67	Ö8			x					x						x					x			55		
9	68	Ö9		x						x						x					x			35		
10	70	Ö10		x						x						x					x			50		
11	93	Ö11	x							x						x					x			40		
12	105	Ö12		x							x						x					x		45		
13	108	Ö13		x							x						x				x			40		
14	118	Ö14			x							x						x					x	55		
15	125	Ö15		x								x									x			50		
16	150	Ö16		x								x										x		50		
17	227	Ö17		x								x										x		40		
18	234	Ö18	x																			x		45		
19	255	Ö19			x																	x		45		
20	282	Ö20		x																		x		50		
Zayıf			: 5																							
Orta			: 10																							
İyi			: 15																							
Çok İyi			: 20																							

Kontrol Grubu Son Çalışma Uzman Puanları

1. Uzman öğretmen puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																							
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi				İstene çalışanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
1	1	Ö1			x			x				x			x					x	75		
2	9	Ö2			x			x				x			x					x	75		
3	21	Ö3						x				x			x					x	85		
4	44	Ö4						x				x			x					x	70		
5	49	Ö5						x				x			x					x	60		
6	60	Ö6						x				x			x					x	70		
7	66	Ö7						x				x			x					x	75		
8	67	Ö8						x				x			x					x	85		
9	68	Ö9						x				x			x					x	70		
10	70	Ö10						x				x			x					x	70		
11	93	Ö11						x				x			x					x	65		
12	105	Ö12						x				x			x					x	75		
13	108	Ö13						x				x			x					x	65		
14	118	Ö14						x				x			x					x	60		
15	125	Ö15						x				x			x					x	75		
16	150	Ö16						x				x			x					x	70		
17	227	Ö17						x				x			x					x	70		
18	234	Ö18						x				x			x					x	70		
19	255	Ö19						x				x			x					x	75		
20	282	Ö20						x				x			x					x	70		
Zayıf		:	5																				
Orta		:	10																				
İyi		:	15																				
Çok İyi		:	20																				

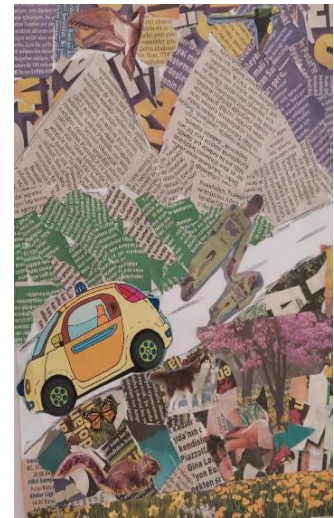
3. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																						
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi				İstene çalışanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.			
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN			
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi
1	1	Ö1			x			x			x			x			x			x	70	
2	9	Ö2				x		x			x			x			x			x	80	
3	21	Ö3				x		x			x			x			x			x	80	
4	44	Ö4				x		x			x			x			x			x	85	
5	49	Ö5			x			x			x			x			x			x	60	
6	60	Ö6			x			x			x			x			x			x	70	
7	66	Ö7				x		x			x			x			x			x	80	
8	67	Ö8				x		x			x			x			x			x	80	
9	68	Ö9			x			x			x			x			x			x	70	
10	70	Ö10			x			x			x			x			x			x	65	
11	93	Ö11				x		x			x			x			x			x	75	
12	105	Ö12			x			x			x			x			x			x	65	
13	108	Ö13				x		x			x			x			x			x	70	
14	118	Ö14				x		x			x			x			x			x	80	
15	125	Ö15			x			x			x			x			x			x	70	
16	150	Ö16			x			x			x			x			x			x	70	
17	227	Ö17				x		x			x			x			x			x	70	
18	234	Ö18				x		x			x			x			x			x	70	
19	255	Ö19				x		x			x			x			x			x	70	
20	282	Ö20			x			x			x			x			x			x	75	
Zayıf		:	5																			
Orta		:	10																			
İyi		:	15																			
Çok İyi		:	20																			

4. Uzman Öğretmen Puanları

Ek 2. Dereceli Puanlama Ölçeği																									
SIRA	NO	ADI SOYADI	Malzemeyi kullanma becerisi				İstlenen çalışmanın desenini defterine Kompozisyon kurallara uygun olarak çizimini yaptı.				Çalışmasını tam olarak boyadı.				Özgün bir çalışma ortaya koydu.				Bu çalışmayı tamamladı.				TOP		
			20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN				20 PUAN						
			Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi			
1	1	Ö1			x				x				x					x							60
2	9	Ö2			x				x				x					x							70
3	21	Ö3			x				x				x					x							75
4	44	Ö4				x			x				x					x							60
5	49	Ö5				x			x				x					x							70
6	60	Ö6			x				x				x					x							65
7	66	Ö7			x				x				x					x							70
8	67	Ö8				x			x				x					x							75
9	68	Ö9		x					x				x					x							60
10	70	Ö10			x				x				x					x							70
11	93	Ö11				x			x				x					x							70
12	105	Ö12				x			x				x					x							80
13	108	Ö13				x			x				x					x							80
14	118	Ö14			x				x				x					x							75
15	125	Ö15				x			x				x					x							75
16	150	Ö16			x				x				x					x							70
17	227	Ö17			x				x				x					x							70
18	234	Ö18				x			x				x					x							75
19	255	Ö19				x			x				x					x							80
20	282	Ö20				x			x				x					x							75
Zayıf		:	5																						
Orta		:	10																						
İyi		:	15																						
Çok İyi		:	20																						

Ek 2. Deney Grubu Kolaj Tekniği alışmaları

Kontrol Grubu Resim Çalışmaları

Ek 3. Sınıf Ortamından Fotoğraflar

